Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

[illegible] 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 74 (15697) | 1981 оной мартын 29, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

„Социалис мүрысөөн—олониитын бодото зохёол бүтээл, совет хүнүүдэй һайн һайхан мэдэрэл ба үүсхэлые үндэһэ болгодог патриотическа хүдэлөөн, коммунис байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ түгэс хүсэтэ арга болоно."

(КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолһоо).

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС БОЛОН ВЛКСМ-эй ЦК-да

АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДААЛГАБАРИНУУДЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭХЭ, ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН ТУХАЙ

Партиин XXVI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн элидхэлые, манай шинэ шиидхэбэринүүдые, 1981—1985 онуудта, 1990 он хүрэтэр [illegible] СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол [illegible] ... ВЛКСМ-эй ЦК тэмдэглэнэ.

[illegible]

...проектнэ хүсэнүүдые болзорһоо урид ашаглалгада оруулха гэһэн Ростовско областиин ажалшадай үүсхэлнүүд, хүдөө ажахын продукциин шанарые улам һайжаруулха гэһэн Краснодарска хизаарай ба Днепропетровско областиин колхозууд болон совхозуудай үүсхэл, металл болон түлишын-элшэ хүсэнэй нөөсэнүүдые арьбалалгын талаар Уралай ба Кузбассай ажалша коллективүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл бүхы орон дотор дэмжэгдэжэ, дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Социалис мүрысөөн —олониитын бодото зохёол бүтээл, совет хүнүүдэй һайн һайхан мэдэрэл ба үүсхэлые үндэһэ болгодог патриотическа хүдэлөөн, коммунис байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ түгэс хүсэтэ арга болоно. Социалис мүрысөөн үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлхэ ба ашаглалгада оруулха, хүдэлмэриин ашаг үрэ болон шанар дээшэлүүлхэ ябадалда туһална. Үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ, ажалда коммунис ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ үрэ ехэтэй хэрэгсэл болоно. Гэхэ зуура, социалис мүрысөөнэй ехэ арга боломжонууд зарим ушарта үшөөл хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Социалис мүрысөө саашадань хүгжөөхэ, оронойнгоо экономическа ба социальна хүгжэлтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тэрэнэй дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхын тон шухала [illegible] тэмдэглээд, КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет, ВЛКСМ-эй Центральна Комитет [illegible]:

1. Союзна республиканууд Коммунистическэ партинуудай ЦК-нууд, партиин крайкомууд болон обкомууд, министерствэнүүд ба албан зургаанууд, союзна республиканууд Министрнүүдэй Советүүд, партийна, Советүүдэй, профсоюзна, комсомолой ба ажахын органууд [illegible] КПСС-эй ЦК-гай Тоосоото элидхэлдэ [illegible] съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, түсэбтэ табан жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ түлөө [illegible] социалис мүрысөөе зорюулха ёһотой.

Социалис мүрысөөе эмхидхэлгын хэм дэлисые үргэхэ, ажахы эрхилэлгын онол аргануудые улам нарижуулан һайжаруулха хэмжээнүүдтэй холбоожо батадхаха, мүрысөөнэй һайн һайхан заншалнуудые арьбадхаха, ажалша коллектив бүхэндэ үнэхөөрөө зохёон байгуулхы үүсхэлэй, ажалай һурёон ба хани ёһоор харилсан туһалалсалгын, даалгаһан хэрэгэйнгээ түлөө үндэр харюусалгын мэдэрэл, дутуу дунданудта, ажалай журам эблэлгэдэ эбсэшэгүйгөөр хандадаг ябадал хангаха.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэдэй, колхозникуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай, бригаданууд, участогууд ба звенонуудай, отделенинүүд болон фермэнүүдэй, предприятинууд ба нэгэдэлнүүдэй, совхозууд болон колхозуудай, организацинууд ба эмхи зургаанудай коллективүүдэй, городууд болон районуудай, областьнууд, хизаарнууд болон республиканудай ажалшадай элэбхитэйгээр хабаадалга хангаха.

2. «Ашаг үрэтэйгөөр, эрхим шанартайгаар хүдэлмэрилхэ!» уряа мүрысөөнэй гурим болохо ёһотой гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК тусхайлан тэмдэглэнэ. Энэ халаа ниитын баялигта эзэн ёһоор хандаха, бии байгаа бүхы нөөсэ баялигуудые, үйлэдбэриин бүхы хүсые шадамараар, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, тон бага гаргашатайгаар ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаха гэһэн удхатай. Ажалай бүтээсын ургалта түргэдхэхэ, продукциин шанар улам һайжаруулха, түүхэй эдүүд, материалнууд, түлишэ ба электрын элшэ хүсэ арьбалха, гол фондонуудые эрхим һайнаар ашаглаха, продукциие тогтооһон болзорнуудта, номенклатурын ёһоор бүтээжэ үгэхэ, түсэбүүдые занлашагүй дүүргэхэ шухала.

Тиигэһэнэй үндэһөөр:

үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй талаар арадай ажахын эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые, харин арадай хэрэглэлэй эд товарнуудай талаар — хүн зоной хэрэглэмжэнүүдые бүри хүсэд дүүрэнээр хангаха, шэнэ техникэ ба технологи зохёолгын ба нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлгын болзорнуудые хороохо, фондын ашагые дээшэлүүлхэ, материалнуудай гаралга хороохо;

газар тариалангай ба мал ажалай продукци үйлэдбэрилгын саашанхи ургалта, шанарай һайжаралга хангаха, эдеэ хоолой программа амжалтатайгаар шиидхэхэ, хахалагдаһан газарай гектар бүриһөө эсэсэй продукциин абтасые ехэ болгохын тула хүдөө ажахын, транспортна ба промышленна предприятинуудай хүдэлмэри тааруугаар эмхидхэхэ;

ашаануудые зөөлгын талаар арадай ажахын ба хүн зоной хэрэглэмжые хүсэд дүүрэн, хаһа саг соонь хангаха, бүхы түхэлэй транспортын тодо һонор харилсаа холбоотой, тааруу хүдэлмэри туйлаха, ашаануудые абаашалгын болзорнуудые хороохо, тэдэнэй бүрин һайн байлга хангаха, пассажирнуудай хэрэглэмжэ хангалгын шанар улам һайжаруулха;

үйлэдбэриин хүсэнүүдые, соёлой ба ажаһуудалай байшангуудые, байрын гэрнүүдые бариха болзорнуудые хороохо, хаһа саг соонь, болзорһоо урид ашаглалгада оруулха, дүүргэгдээгүй барилгануудай хэмжээе хороохо, хүдэлмэрилжэ байгаа предприятинуудые һэльбэн шэнэдхэхэ, техникыень шэнэлэлгэ түргэдхэхэ;

хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн ба түхэлнүүдые үргэдхэхэ, һайн формонуудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын шанар ба болбосорол дээшэлүүлхэ.

3. Партийна, профсоюзна ба комсомолой эмхинүүд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд бригадануудта, участогуудта, отделенинүүдтэ, фермэнүүдтэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ онсо анхарал хандуулха ёһотой. Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхын, ажалай журам бэхижүүлхын, кадрнуудай оролго, гаралгые үсөөрүүлхын, ажалда коммунис ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлхын түлөө тэмсэлдэ тэдэ коллективүүдэй дүүргэдэг үүргые бүри ехэ болгохо. Угтамжын түсэбүүдые хараалха, ажалай нормонуудые техническэ үндэһэ баримтатайгаар нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, бригадна ажалай тоосоо, арьбалалгын ба шанарай талаар тус бүриин тоосоонуудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэриин тогтоогдомол хэмжээе үсөөн хүнтэйгөөр дүүргэхэ гэжэ хүдэлмэришэд болон колхозникуудай гаргаһан үүсхэлнүүдые дэмжэхэ, дэлгэрүүлхэ.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл, ударнигууд ба коммунис ажалай коллективүүд үйлэдбэри дээрэ, олониитын ажабайдал ба ажаһуудалда халан абаха эрхим жэшээ болгогдохо ёһотой.

4. Министерствэнүүд, албан зургаанууд, партийна, Соведүүдэй, профсоюзна, комсомолой органууд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд шанарай талаар туйлалтануудые һайжаруулха, түбхын түрүүндэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үные хямдаруулха, ашаг олзо ехэ болгохо, эгээн эрхим шанартай продукци бүтээн гаргаха, үйлэдбэриин хүсэнүүдые бүри ехэ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, арьбалагдаһан зүйлнүүдээр продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе нэмээхэ зорилготой угтамжын түсэбүүдые хараалха талаар ажалша коллективүүдэй гаргаһан үүсхэл бүхы аргаар дэмжэхэ ёһотой. Угтамжын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула шухала материальна, эмхидхэлэй-техническэ, экономическа арга боломжонуудые хангаха.

5. Жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилхын шухала таарамжатай арга боломжо хангаха, эрхим һайн эсэсэй үрэ дүнгүүдые туйлаха, научно-техническэ ба социально-экономическа тон шухала зорилгонуудые шиидхэхэ тусхай зорилготой комплексно программануудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула харилсаата предприятинуудай ба организацинуудай коллективүүдэй мүрысөө бүхы аргаар үргэдхэн дэлгэрүүлхэ. Энэнэй тулада үйлэдбэрилдэг ба болбосоруулан шанаржуулдаг промышленностиин һалбаринуудай предприятинуудай, Саяно-Шушенска ба Нурегэй гидроэлектростанцинуудай, КамАЗ-ай ба «Атоммаш» заводой барилгада «Хүдэлмэришэ эстафетын» гуримаар хабаададаг ажалша коллективүүдэй, бүхы түхэлэй транспортын хүдэлмэриие тодо һонор холбоотойгоор, тааруу зохидоор эмхидхэдэг Ленинградска транспортна узелай хүдэлмэрилэгшэдэй: «Мянганай договорой» ёһоор хүдэлмэрилдэг хүдөө ажахын, хүнгэн, текстильнэ ба бусад һалбаринуудай ажалшадай хани холбоото ажалай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ.

Министерствэнүүд, албан зургаанууд, союзна болон автономито республиканудай Министрнүүдэй Соведүүд, крайгүйсэдкомууд болон облгүйсэдкомууд мүрысөөнэй договорнуудые баталһан дүтэрхы предприятинууд, нэгэдэлнүүд, эрдэм-шэнжэлгын, проектно-конструкторска болон бусад организацинуудай ажал ябуулгые тааралдуулан зохилдуулха, дүтэрхы предприятинуудай мүрысөө хүгжөөхэ хэрэгтэнь һалбаринууд хоорондын координационно соведүүд болон ниитын штабуудта хэрэгтэй туһаламжа хүргэхэ уялгатай.

6. Нэгэдэлнүүд, предприятинууд болон организацинуудай коллективүүдэй хүдэлмэриие сэгнэхэдээ, гүрэнэй түсэбүүдэй гүйсэд дүүрэн байһые, үйлэдбэриин ажал ябуулгын эсэсэй дүнгүүдые, ургалтын эршые, үйлэдбэриин хүсэнүүд болон гэр байрын ба соёлой-ажаһуудалай барилгануудые нэгэлхэмэл гуримаар ашаглалгада оруулгые, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэр зэргэ байһые, жэлэй эхинһээ болон табан жэлэй эхинһээ хойшо социалис уялгануудай дүүргэлтые министерствэнүүд, албан зургаанууд болон профсоюзуудай ЦК-нууд хараалаа абаха ёһотой.

Мүрысөөндэ хабаадагшадай материальна болон моральна урмашуулгын гуримые нарижуулан һайжаруулха, социалис мүрысөөнэй үрэ дүнгүүдые хараадаа абажа, материальна урмашуулгын фондын ба салин хүлһэнэй фондын мүнгэ зөөриие хүдэлмэрилэгшэдые шагнаха хэрэгтэ гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ. Мүрысөөнэй дүнгүүдые саг болзор соонь согсолхо.

7. Социалис мүрысөөндэ илагшадые шагнаха иимэ гурим байгуулха гэбэл:

хүдэлмэришэд, колхозникууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон алба хаагшадые — министерствэнүүд (албан зургаан) болон профсоюзуудай ЦК-нуудай Хүндэлэлэй дипломуудаар ба дурасхаалта бэлэгүүд гү, али мүнгэн шангуудаар шагнаха;

бригаданууд, участогууд, звенонууд, фермэнүүд болон отделенинүүдэй коллективүүдые —министерствэнүүд (албан зургаанууд) болон профсоюзуудай ЦК-нуудай Хүндэлэлэй вымпелнүүдээр ба дурасхаалта бэлэгүүдээр гү, али мүнгэн шангуудаар шагнаха;

комсомол-залуушуулай бригадануудые —«Табан жэлэй баатарнууд — комсомол-залуушуулай эрхим коллективтэ» гэһэн дамжуулгын Улаан тугуудаар, дипломууд болон мүнгэн шангуудтайгаар шагнаха;

промышленна, үйлэдбэриин, научно-үйлэдбэриин, ажахынууд хоорондын, агропромышленна болон бусад нэгэдэлнүүдэй, тэдэнэй үйлэдбэриин хубинуудай, предприятинууд, барилганууд, колхозууд, совхозууд, эрдэм-шэнжэлгын, проектнэ, конструкторска болон бусад организацинууд ба эмхи зургаанудай, дээдэ һургуулинуудай коллективүүдые — КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар, дипломууд ба мүнгэн шангуудтайгаар шагнаха. Жэлэй дүнгүүдээр КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан тугуудаар шагнагдаһан, угтамжын түсэбүүд болон дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ, эгээл үндэр ба тогтууритай һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан коллективүүд СССР-эй ВДНХ-дахи Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэхэ;

городуудые, национальна округуудые, городой ба хүдөөгэй районуудые —КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар, дипломууд болон мүнгэн шангуудтайгаар шагнаха;

союзна болон автономито республиканууд, хизаар болон областьнуудые —КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар, дипломуудтайгаар шагнаха.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые табан жэлэй жэл бүхэнэй болон бүхылөө табан жэлэй эсэстэ согсолхо. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугууд элэ шагналнуудта табан жэлэй туршада жэл бүри хүртэһэн предприятинууд, районууд, городууд, национальна округууд, областьнууд, хизаарнууд болон республиканудта хэтэ мүнхэдөө халагалагдахаар барюулагдаха.

8. Предприятинууд, нэгэдэлнүүд, барилганууд, колхозууд, совхозууд, эрдэм-шэнжэлгын болон бусад организацинууд ба эмхи зургаанудай, дээдэ һургуулинуудай коллективүүдые шагнахын тула «Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ хүдэлмэриин үндэр ашаг үрэ ба шанарай түлөө» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Дурасхаалта тэмдэг тогтоохо. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэдээ, хүдэлмэриин эрхим шанар ба эгээл һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй жэл бүхэнэй дүнгүүдээр КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар нэгэнтэ бэшэ шагнагдаһан коллективүүдые Дурасхаалта тэмдэгээр шагнаха.

Хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанар дээшэлүүлгэдэ үндэр ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь, даабаринууд болон социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэһэнэйнь түлөө хүдэлмэришэд, колхозникууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон алба хаагшадые шагнахын тула «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн бүхэсоюзна нэгэн ниитэ тэмдэг тогтоожо, дурасхаалта бэлэгтэйгээр барюулдаг байха.

9. Ажалдаа болон эрдэм, техникын талаар зохёохы хүдэлмэридөө туйлаһан гайхамшагта туйлалтануудайнь түлөө хүдэлмэришэд, колхозникууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдтэ олгогдодог СССР-эй Гүрэнэй шангуудай тоое 25-аар нэмээхэ.

Социалис мүрысөөндэ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһан үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ олгогдохо ажалай элитэ ехэ ветерануудай нэрэмжэтэ совет профсоюзуудай шагналнуудые арадай ажахын һалбари бүхэндэ тогтоохо тухай, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшадые урмашуулхын тула Советскэ Союзаар болон гадаадын гүрэнүүдээр аяншалгын 120 мянган хүнгэлэлтэтэй путевко жэл бүри үгэхэ гэһэн ВЦСПС-эй;

социалис мүрысөөндэ үндэр дүнгүүдые туйлаһан комсомол-залуушуулай коллективүүдтэ болон залуу үйлэдбэрилэгшэдтэ үгтэхэ Ленинскэ комсомолой шангуудые тогтоохо тухай, үйлэдбэриин түрүүшүүлые «XI табан жэлэй залуу гвардееп» гэһэн тэмдэгээр шагнаха ба совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалай алдар солын газарнуудаар болон аха дүү социалис оронуудаар аяншалгын 30 мянган хүнгэлэлтэтэй путевко социалис мүрысөөндэ илагшадта жэл бүри барюулха тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гай дурадхалнуудые зүбшөөхэ.

10. Олондо мэдээсэжэ байха, үрэ дүнгүүдые сасуулан жэшэхэ ба түрүү дүй дүршэл бодото дээрэнь дабтан дэлгэрүүлхэ арга боломжо хангаха гэһэн социалис мүрысөөе эмхидхэлгын ленинскэ гол ёһонуудые партийна, совет, профсоюзай, комсомолой болон ажахын органууд хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ ёһотой.

Мүрысөөндэ илагшадай дүй дүршэлые үргэнөөр тарааха, СССР-эй ВДНХ-гай һалбаринуудай павильонуудта тэрэнииe харуулга, түрүү дүй дүршэлэй һургуулинуудта, экономическа һуралсалай болон коммунис ажалай һургуулинуудта, арадай университедүүдтэ тэрэниие шудалалга һайжаруулха.

Дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнагдаһан коллективүүдэй бааза дээрэ предприяти болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна, профсоюзай болон комсомолой хүдэлмэрилэгшэдэй семинарнуудые үнгэргэдэг байха.

Социалис мүрысөөнэй үрэ нүлөө хангаха, тэрээндэ хабаадагшадай үйлэдбэриин ба ниитын эдэбхи дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин, пропаганда болон агитациин үүргэ шангадхаха. Үнэтэ үүсхэл ба эхи табилгые үргэнөөр тараахын ба нэбтэрүүлхын, мүрысөөндэ илагшадай үндэр үрэ дүн туйлаһан харгы зам болон онол аргануудые бүхы талаһаань харуулхын тула мэдээсэл олониитэдэ тараадаг ба пропагандын хэрэгсэлнүүдэй арга боломжонуудые бүрин дүүрэнээр хэрэглэхэ.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл, мүрысөө хүгжөөлгын гол шухала асуудалнуудые, ажалда коммунис ёһоор хандахын түлөө хүдэлөөнэй асуудалнуудые гүнзэгыгөөр тайлбарилан харуулһан литература, плакадууд, баримтата ба уран һайханай фильмүүдые гаргахаар СССР-эй Госкомиздат, Политиздат, Профиздат, «Плакат» болон «Молодая Гвардия» гэһэн хэблэлнүүд, СССР-эй Госкино өөһэдынгөө түсэбүүд дотор хараалха болоно. Социалис мүрысөөндэ зорюулагдаһан тусхай хуудаһануудые түбэй болон нютагай газетэнүүд, тэрэшэлэн «социалис мүрысөөнэй дэбтэр» гэһэн теле болон радиодамжуулгануудые гаргажа байха.

11. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ һалбаринууд доторой бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй гуримуудые СССР-эй Госкомтруд болон ВЦСПС-эй зүбшөөлгэтэйгөөр профсоюзуудай ЦК-нуудтай суг хамта министерствэнүүд, албан зургаанууд зохёон табижа, баталха ёһотой.

* * *

Хүдэлмэришэд ба колхозникууд, инженерно-техническэ ба научна хүдэлмэрилэгшэд, промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын, транспортын болон арадай ажахын бусад һалбаринуудай бүхы ажалшад арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ байха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК элирхэйлнэ.

ЕХЭ ХҮДЭЛМЭРИ УГТАНА

Түсэбтэ табан жэлэй тон шухала барилганууд долоон мянган хүбүүд, басагадай — КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ комсомолшуудай бүхэсоюзна габшагай отрядай гэшүүдэй ажалай баатаршалга гаргаха адресууд болоно. Мартын 27-до Москвада Союзуудай байшангай Колонно зал дотор болоһон баяртай митингдэ хабаадагшад аян замдаа һайн ябахыень эдир габшагайшуулда хүсэбэ.

КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ отрядта нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээһэн амаршалгые сугларгашад нэрьемэ альга ташалгануудаар угтаа. Тэрэниие ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Б. Н. Пастухов уншан соносхобо.

Ленинскэ комсомол арадай ажахын онсо шухала һалбаринуудтахи шефэй хүдэлмэреэ шэнэ табан жэлдэ улам үргэдхэхэ, Бүхэсоюзна отрядай габшагайшуул энэ хэрэгтэ хубитаяа оруулха байха,— гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Москвагай барилгашан, Социалис Ажалай Герой, партиин XXVI съездын делегат А. М. Суровцев аха нүхэд — коммунистнуудай үмэнэһөө митинг дээрэ үгэ хэлэбэ. Мүнөө үеын залуушуул эсэгэнэрэйнгээ ёһо заншалнуудта үнэн байдаг. Оронойнгоо эдиршүүл партиин үндэр этигэл найдалые, комсомолдо даалгаһан гүрэн түрын зорилгонуудые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхэ гээд ветеранууд этигэнэ гэбэ.

СССР-эй хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын министр Н. В. Голдин, СССР-эй лётчик-космонавт П. Р. Попович эдир эдэбхитэдтэ захяагай үгэнүүдтэйгээр хандаа.

Отрядай гэшүүд үгэ хэлэхэдээ, партиин съезд дээрэ комсомолдо үгтэһэн үндэр сэгнэлтэ шэнэ табан жэлдэ ехэ амжалтануудые туйлахыень залуушуулые уялгална,—гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ. Партиин этигэл найдалые хүндэтэйгөөр харюулхын тула бүхы хүсэеэ гарган хүдэлмэрилхэбди гэжэ найдуулна.

Хүндэтэй даалгабари дүүргэжэ захалхаар бэлэн байһан туйлдаа отрядай командир элидхэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ баяртайгаар баталагдаа.

(ТАСС).

ФОТООЧЕРК

1. УЛААН ТУГТА КОЛЛЕКТИВТЭ

КПСС-эй XXVI съездын [illegible] Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин партийно-ажахын эдэбхитэдэй [illegible] суглаан зарлагдажа, Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой коллективтэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, «Арбадахи табан жэлдэ ашаг үрэ, шанар һайнтай ажалай түлөө» тэмдэг барюулагдаа һэн.

Арбадахи табан жэлдэ тус депогой коллектив амжалтатай хүдэлжэ гараа. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Улаан-Үдын машинистнүүд орон соогоо түрүүлжэ поездүүдые сүүдхын 1000 километр ябуулха, «Шанарай рейснүүдые» үнгэргэхэ үүсхэл гаргаһан юм. Түрэл Коммунис партиингаа ээлжээтэ XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахые оролдон, депогой коллектив арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые хоёр һараар уридлан дүүргээ һэн. Табан жэлэй хугасаа соо ажалайнь бүтээсэ 13 процентээр дээшэлжэ, ашаа зөөлгынь үнэ сэн 2,9 процентээр хямдарһан, локомотивуудай заһабарилгада зогсохо саг 0,3 сүүдхээр хороһон байна. Мүн тиихэдэ 47 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн, мянга гаран тонно дизельнэ түлишэ алмагдаа.

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ зорюулжа, 1981 оной январь һарын түсэбые 109,8 процент дүүргэһэн, хүндэ ашаата 1001 поезд ябуулагдаһан байха юм. Тиин съездын нээгдэһэн үдэртэ бүхы поездүүд алмагдаһан түлишөөр хүдэлгэгдөө.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Замда гарахаар бэлэн болгогдоһон локомотивууд. 2. Депогой түрүү машинистнүүд (зүүн гарһаа) С. А. Абрамов, В. А. Черников, В. А. Железняков, В. С. Посвольский.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

П. БУРМАКИН.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ИЛАГШАДАЙ ДАБШАСА

«Хэдэн олон миллион хүнүүдэй шэн габьяата ажалай, партийна организацинуудай, арадай депутадуудай Соведүүдэй, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай эдэбхитэй хүдэлмэриин, социалис мүрысөөнэй эршэ дэлисын ашаар ехэ амжалтанууд туйлагдаа»,— гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев партиин XXVI съезд дээрэ элидхэл хэхэдээ онсо тэмдэглэhэн байна. Партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай хүдэлмэри үндэрөөр сэгнэгдэбэ гээшэ. Нээрээшье, хаана партийна болон профсоюзай организацинууд социалис мүрысөө зүбөөр, аша үрэтэйгөөр эмхидхэжэ шаданаб, хүдэлмэришэдэй харюусалгые дээшэлүүлнэб тэндэл амжалта туйлагдаhан лэ байдаг.

«БАМтоннельстрой» управлениин 1-дэхи автобазын захиргаан, партийна, профсоюзай организацинууд социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэхэ талаар эдэбхитэй ажал ябуулга хэжэ байдаг. Автоколоннонуудай, бригадануудай коллективүүдэй гэшүүдэй дунда социалис мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнхэй. Автобазын 800 хүдэлмэришэд хубиин түсэб абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ. Мүрысөөнэй дүн hара, квартал бүхэндэ согсологдожо, ажалай түрүүшүүлэй нэрэ соло олоной дунда мэдээжэ болгогдодог, материальна талаар урмашуулагдадаг.

Тус автобазын захиргаанай, партийна, профсоюзай организацинуудай үүсхэлээр хэдэн жэлэй саада тээ «Автомобилист» гэжэ олон тиражтай газетэ гаргагдажа захалаа бэлэй. Неделидээ нэгэ удаа гарадаг энэ газетэ социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэдэг байха юм. Түрүү хүдэлмэришэдэй ажал хэрэг тухай энэ газетын хуудаhанда ходо бэшэгдэдэг. Эндэ ганса түрүү бригаданууд тухай бэшэгдэдэг бэшэ ааб даа. Дунда зэргээр, муутаар хүдэлдэг хүдэлмэришэд тухай тобшо мэдээсэлнүүд толилогдодог байха юм. Ямар аргаар гээгдэлhээ гараха зүбшэл заабари үгтэдэг.

—Социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэмнай ехэ нүлөө үзүүлнэ. Хүдэлмэришэд олон тиражтай «Автомобилист» газетэдээ hанамжа, дурадхалнуудаа бэшэдэг, үйлэдбэридэ ушардаг дутагдалнуудые усадхаха аргануудые заадаг. Манай коллектив даабаряа хододоо үлүүлнэ.—гэжэ тус автобазын партийна организациин секретарь В. Е. Билименко хэлэнэ.

«БАМтоннельстрой» управлениин 1-дэхи автобазын жолоошод тоннельнүүдэй барилгада хэрэгтэй ашаа ехээр зөөжэ, hара, квартал бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ байдагаараа Буряадай участогай коллектив соо мэдээжэ болоhоор үнинэй. Арбадахи табан жэлэй даабари дүрбэн жэл гурба hарын туршада дүүргэжэ, хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 300 мянган тонно ашаа тоннельнүүдэй барилгада зөөhэн байха юм. В. И. Ленинэй түрэhөөр 110 жэлэй ойн hайндэртэ зорюулагдаhан мүрысөөндэ илажа, ойн баярай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаhан бэлэй.

Тус автобазын жолоошод «Бидэ БАМ баринабди, БАМ бидэниие хүмүүжүүлнэ», «Техникэ бүридэ эгээл үндэр бүтээсэ», «Партиин XXVI съездэ габшагай ажалай 26 недели» гэhэн уриануудые доро мүрысэжэ, үнгэрhэн жэлые муу бэшэ үрэ дүнгүүдтэйгээр үдэшөө hэн. Тус коллектив КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой дамжуулгын Улаан тугаар хэдэн удаа шагнагдаhан байха юм. Энэ коллектив 26 неделиин туршада 538 мянган тонно ашаа зөөхэ даабаритай hаа, үнэн дээрээ 693 мянган тонноо хүргэжэ, КПСС-эй XXVI съездые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтаhан алдартай.

Ажалдаа үнэн сэхээр, коммунис ёhoop хандадаг жолоошод эндэ олон. Залуу жолоошон Ф. Ю. Хансиверовэй хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив Байгалай эрьесын тоннельнүүдые малтадаг хүдэлмэришэдые хайр шоройгоор, бутаргагдаhан шулуугаар дутамаггүйгөөр хангажа байдаг. Халаанайнгаа даабарие 120—125 процент дүүргэжэ, олоной дундаhаа шалгарна. КПСС-эй XXVI съездэ зорюулан абаhан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, «Партиин XXVI съездын нэрэмжэтэ бригада» гэhэн нэрэ солодо хүртэбэ. Автобазын бэшэшье жолоошод үндэр бүтээсэ туйлана.

Автобазын захиргаан, партийна, профсоюзай организацинууд социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ, партиин XXVI съездын шиидхэбэрие бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулжа байнхай. Байгша оной түрүүшын кварталай даабари 10 хоногоор урид дүүргэжэ, хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 10 мянган тонно ашаа зөөхөөр шиидэбэ. Эдэнэр үгэдөө хүрэхэл байха.

К. ЖАМЬЯНОВ,
БАМ-дахи манай корр.

ЗАЛУУ КОММУНИСТНУУДАЙ hУРГУУЛИ

Загарайн райондо залуу коммунистнуудай долоон hургуули хүдэлдэг юм. Тэдэнэй нэгэниинь—районой түбтэ, зурганиинь томо ажахынууд болон предприятинуудай партийна организацинуудай дэргэдэ эмхидхэгдэнхэй.

Районно hургуулиин шагнагшад — КПСС-эй гэшүүндэ кандидадууд болон жэлэй стажтай үшөө болоодүй ябаhан коммунистнууд гурба hарадаа нэгэ дахин сугларжа, партиин хараалhан шухала зорилгонуудые зүбшэн хэлсэдэг заншалтай. hаяхана КПСС-эй XXVI съездын дүнгүүдтэ зорюулагдаhан заняти болоожо үнгэрбэ.

«Парти хадаа манай эпохын оюун ухаан, нэрэ хүндэ ба hэшхэл» гэhэн элидхэл КПСС-эй райкомой секретарь В. Б. Прокопьев хэбэ. Партиин райкомой таhагые даагша Н. В. Пахомова партийна билет hэлгэлгын түүхэ тухай суглараг-шадта хөөрэжэ үгөө.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ районой хүгжэлтын социальна ба экономическа түсэбтэй суглараг-шадые КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Р. Дмитриев танилсуулаа.

КПСС-эй XXVI съездын делегат «Татарский ключ» гэжэ рудоуправлениин жолоошон П. И. Базыкинай хөөрөө суглараг-шад ехэл hонирхон шагнаба.

Манай корр.

(Үргэлжэлэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

2. УЛААН ТУГТА КОЛЛЕКТИВТЭ

Коллектив доторoo эршэтэ социалис мүрысөө эмхидхэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые бэдэрхэ, шэнэ, үндэр бүтээсэтэ ажалай үүсхэлнүүдые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлэн хэрэглэхэ гээшэ Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой захиргаан болон партийна, профсоюзай комитедүүдэй саг үргэлжын анхарал доро байдаг юм. Эндэ хэмhээ ута хэмжүүртэй ба хүндэ ашаатай поезднуудые жолоодохо талаар москвагайхидай үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэhэн байна. Тиин гансал 1980 оной хугасаа соо Улаан-Үдын машинистнүүд хүндэ ашаата 9300 поезднуудые жолоодон ябуулhан байха юм. Энээнэй ашаар түсэбhөө гадуур 3,5 миллион тонно ашаан зөөгдөө. Депогой хүдэлмэришэдэй ажалай дүй дүршэл ВДНХ-да үргэнөөр харуулагдаа hэн.

Энэ коллективтэ уралан нарижуулгын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Уралан нарижуулагшад табан жэлэй хугасаа соо бүхыдөө 925 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзотой 242 уралан нарижуулгын мэдүүлгэ, дурадхал оруулжа, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлэн хэрэглэhэн байна. Харин энэ жэлдэ тэдэнэр 140 мянган түхэригhөө доошо бэшэ экономическа ашаг олзотой 360 гаран мэдүүлгэ, дурадхал оруулха уялга абанхай.

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта).

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. СССР-эй Зам харилсаанай министерствын түмэр замда «мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн слесарь В. В. Новицкий 16 жэлдэ эндэ ажаллана. 2. Депогой түрүү рационализаторнууд (зүүн гарhаа) мастер В. И. Можин, ахалагша мастер В. М. Бертунов, ахамад механик В. А. Гранат гэгшэд.

П. БУРМАКИН.

МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛБЭ

Үбэлэй hарануудта сагаан эдеэ элбэгээр үйлэдбэрилхын тула Бэшүүрэй районой ажахынуудай haалиин фермэнүүдэй, комплекснуудай коллективүүд хоорондоо мүрысэн ажалладаг заншалтай юм. Тиин hаяхан haалишадай хэhэн ажалай январь-февраль hарын дүнгүүд согсологдожо, эрхимлэгшэдынь тодоруулагдаба. Эндэ түрүү hуури эзэлhэн «Победа» колхозой hүнэй комплексын коллективтэ КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой, арадай депутадуудай районой гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. Тус комплексын haалишад-операторнууд hү haaxa hарынгаа түсэб 117 процент, гүрэндэ сагаан эдеэ худалдаха даабаряа 130 процент дүүргэhэн юм. Тиихэдэ бүхы hүниинь нэгэдэхи сортоор бэлэдхэлэй пунктда абтаhан байна.

Эндэ XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи фермын, «Рассвет» колхозой гурбан, мүн Хёлгын совхозой Дээдэ-Мангиртын фермын коллективүүдэй хэhэн ажалай дүн hайшаан тэмдэглэгдээ. Мүнөө районой haалишадай хоорондохи мүрысөөн улам эршэтэйгээр үргэлжэлhөөр.

Д. ГАРМАЕВ.

РОССИН КОЛХОЗУУДАЙ ЕХЭ ТҮСЭБҮҮД

Россин Колхозуудай соведэй заседани мартын 25-да Москвада болоожо. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр РСФСР-эй Колхозуудай соведүүдэй болон ажахынуудай бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Соведэй түрүүлэгшэ, РСФСР-эй хүдөө ажахын министр Л. Я. Флоренцьев элидхэл хээ. Юhэдэхи табан жэлэйхитэй сасуулхада, энэ табан жэлдэ республика дотор полинууд болон фермэнүүдэй продукци үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдэhэн байна гэжэ элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Колхозуудай материально-техническэ бааза нилээд бэхижүүлэгдээ, эдэнэй гол фонднууд 1,4 дахин ургаа. Гэр байрын, соёлой-ажаhуудалай ба харгы барилга үргэдхэгдөө. Гэхэтэй хамта, олон областьнуудай, хизаарнуудай, автономито республикануудай колхозууд хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэбэгүй. Гүрэн ехэ таряа, саахарай свекло, наран сэсэг, улhа, hү болон мяха эдэнэрhээ дутуу абаhан байна. Олзо доход хороо, ашаг олзогүй ажахынуудай тоо олошороо.

Колхозуудай соведүүдэй хүдэлмэридэ тохёолдоhон дутуу дунданууд элирүүлэгдэж, эдэниие усадхан зайсуулха тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, нүхэр Л. И. Брежневэй захяа заабаринуудые хүтэлбэри болгон, Колхозуудай соведүүд байгша оной, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые, даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула Россиин колхозно таряашад шухала хэрэгтэй бүхы юумэ хэхэ юм гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые найдуулба.

КПСС-эй ЦК-гай хүдөө ажахын таhагые даагшын орлогшо И. К. Капустян, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Л. Б. Ермин заседаниин хүдэлмэридэ хабаадаhан байна.

(ТАСС).

АЛАС ДУРНЫН хизаарта

ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТНУУД МЭДЭЭСЭНЭ

ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ ШЭНЭ ЛИНИ

Хабаровск—Комсомольск-на-Амуре гэhэн линиин барилгашад ой тайга дээгүүр энерго-хүүргэ татана. 220 киловольт хүсэтэй электрын элшэ хүсэнэй лини бүтүү бүглүү тайга соогуур, хадын шэлэ дээгүүр, намаг налхитай газараар татагдаха юм. Тэрэ лини Байгал-Амарай түмэр зам дээрэ баригдажа байhан, хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байhан хизаарые электрын элшэ хүсөөр хангалгые hайжаруулха ёhотой. 400 километртэ үргэлжэлхэ ЛЭП-200 энэ жэлдэ татагдажа дүүргэгдэхэ юм.

М. КОЛБАСКО.

Хабаровск.

ШЭНЭ ЗАМ ГАРГАБА

Камын эрьеhээ Номгон далай хүрэтэр үргэлжэлhэн холын аяншалгаяа «Востокавтотранс» управлениин жолоошод амжалтатайгаар дүүргэбэ. Набережные Челны городhоо холын Хойто зүгтэ тон хэрэгтэй автосамосвалнуудые, машинануудые асарха даабари Магаданай жолоошодто үгтэhэн байгаа.

Поволжиин, Ураалай, Забайкалиин, Яхадай үбэлэй харгыгаар, Колымагай хүндэ замаар «КамАЗ-ууд» 12 мянган километр зайе дүшэн хоногой туршада гаталан гараа. Урдандаа Находко хүрэтэр түмэр харгыгаар, тэндэhээ далайгаар машинануудые Магадан асархада гурбан hара хэрэгтэй болодог байгаа. «КамАЗ-ууд» Колымагай горно предприятинуудай газар малтадаг техникын запас частьнуудые зуурандаа заводуудhаа абажа асарhан байна.

Холын зүүн-хойто зүг руу автомашинануудые абаашахадаа, саг ехээр алмаха шэнэ арга амжалтатайгаар шалгалта гараа.

Г. КРАСНОГОР,

Магадан.

ШЭНЭ АРГААР hУРГАНА

Амарай областиин хүдөөгэй техническэ мэргэжэл олгодог колхозууд болон совхозуудай филиалнууд шэнэ программаар хүдэлжэ эхилбэ.

Урдань механизаторай мэргэжэлгүй хүдөөгэйхидые бүхэли жэлэй туршада тракторист-комбайнерай мэргэжэлдэ hургадаг hэн. Харин мүнөө хүдөөгэй техническэ мэргэжэл олгодог училищинууд эрхим багшанараа, ажахынууд дүй дүршэлтэй инженернүүдээ кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ томилжо, техникээр хангана. Курсантнууд теоретическэ эрдэм мэдэсэтэй болохоhоо гадна, хүдөө ажахын машинануудые заhабарилга дээрэ практика гарана, Амарай мэдээжэ таряашадай дүй дүршэлэй hургуулинуудта бэлэдхэл хэнэ.

Хабарай тарилгын эхилхэдэ, областиин колхоз, совхозуудта 1300 залуу механизатор шэнээр нэмэжэ, тракторнуудые, тарилгын агрегадуудые жолоодохо, тэдэнэй техническэ хангалгада хабаадаха байна.

А. КРИВЧЕНКО.

Благовещенск.

ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭЙ ТАНИЛСАНА

Уссурийскын ахалагша классуудай hурагшад КПСС-эй XXVI съездын делегат Н. И. Сазыкинай нэрэмжэтэ «Прогресс» гэжэ машина бүтээлгын заводой слесарь, Социалис Ажалай Герой М. Кузнецоватай уулзаба. Ажалай ветеранууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл предприятиингаа түүхэ, ёho заншал, ажалай амжалтанууд тухай хөөрэнэ, автомат лини, робот-манипуляторнуудай хүдэлмэритэй танилсуулна.

Заводой парткомой дэргэдэ байгуулагдаhан гэр бүлэ, hургуулида нүлөөлхэ соведэй үүсхэлээр предприятиин коллективе Арсеньевэй дүрбэн hургуулиин hурагшадые шефтээ ебаhан байна. Машина бүтээгшэд багшанартай хамта hурагшадые мэргэжэлдэ дадалтайгаар hургаха ажал ябуулна. hургуулинууд хоорондын hуралсал-үйлэдбэриин городой комбинадта үйлэдбэриин түрүүшүүл, шэнэ юумэ үүсхэгшэд городой ажахыда хэрэгтэй мэргэжэл hурагшадта заана.

Приморидо hургуулинууд хоорондын hуралсал-үйлэдбэриин зургаан комбинат мүнөө хүдэлнэ. Эндэ ахалагша классуудай дүрбэ мянган hурагшад хүдэлмэришэнэй мэргэжэл шудалжа үзэнэ. Тэдэнэй олонхинь hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр үйлэдбэридэ хүдэлхөөр ерэнэ.

В. ИЛЬИНОВ.

Арсеньев,
Приморини хизаар.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

Улаан-Үдын районой «Искра» колхозой haалиин фермэнүүдэй коллективүүд гүрэндэ hү худалдаха байгша онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэб бусадhаа уридшалан дүүргэhэн тухайгаа мэдүүлбэ. Тиигэжэ Улаан-Үдын hүнэй комбинадта бүхыдөө гурба мянга гаран центнер hү эльгээгээ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргэлгэдэ колхозой haалиин хоёрдохи фермын коллектив горитой хубитаяа оруулаа. Тимофей Яковлевай хүтэлбэрилдэг тус фермын haалишад жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 450 килограмм hү haажа, бэлэдхэлэй пунктда 1200 центнер hү тушаагаа.

haалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Васса Антоновна Шитина эрхимлэнэ. Тэрэ жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 670 килограмм hү абаа. Тиихэдэ haалишад Галина Валентиновна Сучкова, Нина Егоровна Малых, Прасковья Ивановна Родионова, Наденнэй hүнэй комплексын операторнууд Домна Дмитриевна Трифонова, Капитолина Григорьевна Козлова гэгшэд эрхим амжалта туйлажа шалгарна.

Дурсагдагша колхозой малшад гүрэндэ мяха тушааха даабаряа мүн лэ болзорhоонь уридшалан дүүргэбэ. Тэдэнэр түсэбэй ёhoop 1441 центнер мяха худалдаха даабаряа 241 центнерээр үлүүлээ.

А. НАГАСЛАЕВ.

МАЛ АЖАЛ — онсо тухала hалбари

ШЭНЭ КОМПЛЕКС ААД...

hү haалиин комплекснууд Сэлэнгын районой олонхи ажахынуудта баригдажа байнхай. Мүнөө үсын эрилтэдэ харюусама, ёhотой шэнэ проектээр баригдаhан комплексдо Кировэй нэрэмжэтэ совхозой малшад нёдондо жэлэй сентябрь hарада малаа оруулаа hэн. Түрүүшынгээ үбэлжэлгэ ямараар үнгэргэжэ байна хаб гэhэн бодолтой эндэ ерээ hэм.

Шулуугаар баригдаhан уужам, hаруул энэ байрые хуушан байратай сасуулхын аргагүй ааб даа. Үнеэд хоорондоо яhала зайтайгаар уягдаха hууринуудтай. Тус тустань авто-уhалуури хараалагдаhан, дорохи нойтониинь оньhон аргаар арилгагдадаг юм. Үнеэнэй haагдаhан hүн шэл соргоор тусхай хүргэдэг түхеэрэлгэдэ орохо зэргэтэй. Малшадай hайнаар ажаллаха эрхэ байдал эндэ гүйсэд түхеэрэгдэнхэй.

Үнгэрэгшэ жэлэй намар харганаагайхид эндэ хүдэлжэ эхилхэдээ, ехэ урма зоригтойнууд байгаа бэлэй. Энэ комплексые олохон жэлэй туршада хүлеэгээ бшуу.

Теэд уданшьегүй, haалишадай урмань хухаржа эхилээ. Ушар юуб гэхэдэ, комплексдо олон тоото дутуу дунданууд элиржэ захалаа. Дорохи нойтысынь арилгадаг транспортёр муугаар тодхогдоhон дээрэhээ нэгэ хэды болоод лэ хүдэлхэеэ болишоно. Мүнөөшье энэнь хүдэлгэгдэнэгүй. Сэхыень хэлэхэдэ, тус комплексын проект дулаан уларилтай хизаарай эрхэ байдалда гэжэ хараалагдаhанhaa боложо, зарим оньhожоруулагдаhан түхеэрэлгэнүүдынь манай эндэхи хүйтэндэ таараагүй.

Тусхайлбал, авто-уhалууриин аяганъ пластмассаар хэгдэhэн тула үбэлэй үедэ тэрэнь хүрэжэ, хахаршана ха юм. Тиигэжэ авто-уhалууринь хүдэлгэгдэхэеэ болино. Малшад резинэ хоолойгоор уhа хобоонууд соонь хэхэ баатай болоно.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд комплексын иимэ проект шалахадаа ехэхэн алдуу гаргаhан байна. Юуб гэхэдэ, тэдэ проектын ёhoop тэжээлээ хуурай аргаар бэлдэхэ ёhотой болоно. Манай эндэхи шэмэрүүн, хүйтэн үбэлжэлгын үедэ бии байhан тэжээлээ буйлуулангүй малдаа эдюулхэдэмнай, яагаад hү шэмэнь дээшэлхэб даа.

Мүнөө тэжээл буйлуулан шанаха аргагүй дээрэhээ, haалишан бүхэн ажалладаг газартаа түмэр хайрсагуудые табижа, тэрээн соогоо үнеэдэйнгээ эдихэ таряа талханай зүйлнүүдые хэршэгдэhэн hoлоомонтой холижо, бүлеэн уhаар худхаха баатай болоо. Заримдаа уhаниинье хүйтэн байха юм. Бури hаяхан эндэ уhа халааха түхеэрэлгэ тодхоо. Имээр бэлэдхэгдэhэн тэжээлэй шанарынь муу байнгүй яахаб? Зүгөөр Кировэй нэрэмжэтэ совхозой адууhа мал мүнөө жэл үбhэ тэжээлээр яhала hайн хангагданхай. haадаг үнеэн бүридөө 10 килограмм сенаж, 2 килограмм үбhэн, 3 килограмм талха таряанай зүйл, хэршэгдэhэн hoлоомо, бардаа үгэнэ. Теэд иимэ ехэ тэжээл эдиhэн үнеэдhээ hүн бага абтана. Мүнөө үнеэн бүхэнhөө сүүдхэдэ оройдоол 2—3 килограмм hүн haагдана бшуу.

Комплекс ашаглалгада тушаажа абахадаа, совхозой түлөөлэгшэд эрилтэ hулаар табиhан байгаа. Эндэ нэгэ зэргэдэ уягдаhан үнеэдтэ хамтын хобоо бетоноор шудхажа хэжэрхиhэн байба. Тиимэhээ мүнөө үнеэн бүхэндэ өөрынь хобоо таhалжа хэхэ хүдэлмэри гаранхай.

Үнеэдэй тугаллаха байрагүй дээрэhээ haагдадаг газартань тугалынь абажа, тэрэнээ котельнэ соогоо байлгана. Иимэ дутагдалнууд hая обеорогдоо бэшэ ааб даа. Барилгашадай ажаллажа байхада, совхозойхид шэнэ комплексынгоо арга боломжонуудые, оньhон түхеэрэлгэнүүдые эзэн ёhoop тушаажа абаагүй бшуу.

Мүнөө тус комплексдо гол түлэб залуушуул хүдэлдэг болоhхой. Нёдондо hургуулияа дүүргэhэн басагад ехэ дуратайгаар эндэ хүдэлхэмнай гэжэ мэдүүлээ hэн. Совхозой дирекци, нартком залуу haалишадта ажалдань hайн байдал зохёохые оролдоо. Комплексдо мүнөө 6 оператор, 2 туhалагша haалишан хүдэлнэ. Тэдэнэр бригадно-звеньевой аргаар ажалладаг. Энэнь хадаа недели соо haалишан бүхэниинь хоёр үдэр амарха болоно.

Нимэ аргаар ажаллахада, хэн хэды шэнээн hү haагааб гэжэ элирхэйлхэнь бэрхэтэй бэшэ. Эндэ тусхай агрегадаар haагдаhан hүнэй шэл соргоор ябуулагдахада, hү тушааха абадаг цех соохи счётчик бүлэг үнеэдэй haaм тодорхойлжо байдаг юм. Арбан хоногто нэгэ удаа үнеэн бүхэнэй hү шэмэнь, мүн haалишан бүхэнэй хүдэлмэриин дүн тодорхойлогдоно.

Энэ гурим hая нэбтэрүүлэгдэжэ байhан хадаа үшөө нарижуулагдан hайжаруулагдаха, үйлэдбэриин эрилтэтэй зохилдуулагдаха, малшан бүхэнэй зорилготой таарал-дуулагдаха болоно.

Гэбэшье хэды дутуу дунданууд байгаашье haань, ажалай шэнэ гуримай шэнжэ үзэгдэнэ. Хэрбээ совхозой бэшэ фермэнүүдтэ haалишан бүхэндэ 17—20 үнеэн даалгагдадаг байбал, эндэхи haалишадта 25 үнеэн үгтэнхэй. Саашадаа эдэнэр 50—50 үнеэ haадаг болохо юм.

Тиимэhээ эндэхи операторнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёhотой.

— Байра соо тодхогдоhон оньhон техникэ шудалха hуралсал эмхидхэгдээгүй байhаар. Бүхы түхеэрэлгэнүүд электрын хүсөөр хүдэлгэгдэдэг юм. Инженер-мэргэжэлтэдэй ядархаар орёо, бүри нарин узелнуудшье бии. Теэд манай комплексын нэгэшье хүн эндэ хүдэлхөөр hургагдаагүй, иимэ комплекснуудта ошожо, ажалтайнь танилсаагүй, — гэжэ оператор Галсан Доржиев гомдолтойгоор мэдүүлбэ.

Үнэхөөрөөшье, шэнэ комплексые технологическа гуримаарнь ашаглаха ёhотой ха юм. Тиимэhээ энэ ганса совхозой мэргэжэлтэдэй анхаралда байха бэшэ, мүн райгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ба районой «Госкомсельхозтехника» нэгэдэлэй мэргэжэлтэдэй харюусалга доро байха ёhотой бшуу. Харин тэдэнэр энэ комплексдо ямаршье туhаламжа үзүүлээдүй.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

hАЙРАМАЙ УhА АЛДАХАГҮЙ

Хэзээшье, ямаршье сагта таряалан, сабшалан, бэлшээриин газарые hайнаар, ашаг үрэтэйгөөр уhалха, ходо шииг нойто элбэгтэй байлгаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдадаг гээшэ. Тиигhээ тиитэрээ шииг нойто бага ородог манай республикын эрхэ байдалда энэ асуудал бүришье хурсаар табигдадаг ааб даа.

Байгша ондо болоhон агрономуудай Бүхэсоюзна, мүн республиканска зүблөөн дээрэ газар уhалха гээшэ үндэр баян, тогтууритай hайн ургаса абаха найдамтай үндэhэ hуури болоно гэжэ тоологдоо. Мүн тиихэдэ КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүд соошье баhал онсо анхарал хандуулагдаhан байна. Иигээд ерэхэдээ, ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай, үбhэ ногооной ургасые дээшэлүүлжэ, хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхын түлөө түбхын түрүүн газараа hайнаар, эзэн ёhoop уhалха гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала зорилго болоно.

Хабартаа саhанай хайлахада, гараhан hайрамай уhые hайнаар тогтоожо шадаа haa, газарай хүрьhэндэ шииг нойто яhала ехээр үгэхэ арга бии. Илангаяа энэ жэлдэ республикын алишье нютагта саhан ехэ байжа, hайрам элбэгээр урдана.

Теэд, энээниие хайшан гэжэ зүбөөр тогтоохо. Заахашье дэмы талаар алдангүй, хуу таряалан, нуга сабшалан тээшэ залахаб, уhалхаб? Энэмнай тон шухала асуудал. Хабар эртэ газарай хүрьhэнэй үшөө хүсэд гэдээдүй байхада, hайрам тогтоохо ажалые ябуулжа эхилхэ хэрэгтэй. Хэнэйшье мэдэhээр, энэ үедэ хүрьhэн дээгүүрээ хүйтэн, техникэ хэрэглэжэ, зурууд, багахан hубагуудые татахын аргагүй байдаг. Тиимэhээ hайрамай уhые нэгэ тээшэнь ехээр урадхуулангүй, аргатай соонь хаажа, бага багаханаар газар дээгүүр тарааха, доошонь шэнгээхэ гэжэ оролдохо ёhотой. Юундэб гэхэдэ, нэгэ тээшээ тэрэнь ехээр урдабал, хүрьhэнэй дээгүүрхи hайн шорой угаажархиха, шанарыень муудхаха байна бшуу. Тиимэhээ газартаа hайрамай уhанай hайнаар тогтохын, тарахын, шэнгэхын тула шэбхэ, шорой асаржа зурытар адхаха, саг зуурын хаалта, мүн хэрэглэгдэхээ болиhон хуушан мэшээг монсогойлжо, хадын ташаланда хүндэлэн табижа, саhанай уhа тогтоохоdo hайн. Иигэжэ бүхы таряалангаа, нуга сабшалангаа уhалхада, ехэл hайн ашаг үрэтэй гээшэ. Мүн ташалан газарта намарай паар хүндэлөөшөө хахалагдаhан haa, hайрамай тогтоходо бүришье зохид байдаг.

Тэрэшэлэн hудал хонхор газараар, жалга-жаамаар hайрамай уhан ехээр, түргэнөөршье урдадаг. Тэрэниие тогтоожо абахын тула, уhанайнь тэгшэ газарта урдажа гарахалаарнь, олохон газарта дэгнүүл болдог, модо шулуу, наг шэбхэ гэхэ мэтэ материалнуудаар хаалта, боолтонуудые хүндэлэн барлад, тэрэниие тогтоожо шадабал, тэрээгээр нилээд ехэ талмай уhалха арга бии. Теэд эдэ бүгэдые намарhаа хойшо бэлдэхэ ёhотой.

Нимэ аргануудые Хяагтын районой «Родина», «Заря» колхозууд үргэнөөр хэрэглэдэг юм. Тэдэнэр намартаа хахалагдаhан поли дээрээ саг зуурын багахан ханаабууд, зурууд бураздаануудые татажа. мүн уhа хубааридаг тусхай түхеэрэлгэнүүдээр hайрам хаадаг, тогтоодог, удаань тэрэнээ газар дээгүүрээ дуратай сагтаа тараан уhална. Март hарын hүүл багаар гү, али апрель hарын эхеэр газарай хүрьhэнэй гэдээгүй байхада, намарай паар дээрэ hайрамай уhа табихада, hайнаар шэнгэдэг, хүрьhэндэ шииг нойто hайса үгэдэг. Илангаяа энэ арга хүрьhэнэй эртэшэг гэдэдэг республикын урда талын районуудай ажахынуудта ашаг үрэтэй байха гэжэ hанагдана.

hайрамаар газар уhалхын тула уhалууриин юрын hубаг, ханаабуудые хэрэглэхэдэ ехэл hайн. Тэрээгээр hайрам урадхуулхадаа хэрэгтэй газартань хаалта-боолтонуудые табижа, уhыень багa багаханаар hабаhаа гаргажа, нуга сабшалан дээгүүр жэгдээр тарааха шухала. Тиимэhээ эдэ hубаг, ханаабуудые хододоо сэбэрлэжэ, арилгажа, заhабарилжа байха хэрэгтэй.

Хабар эртэ hайрам хаажа абахын тула намартаа, үбэлдөө саhа тогтоохо гээшэ ехэхэн удха шанартай. Юуб гэхэдэ, хада гүбээгэй ташалангаар хүндэлэн саhа хахалжа, зурууд обоонуудые гаргахада, хайлаhан уhаниинь доошоо урдажа ябашахагүй, хүрьhэндөө hайнаар шэнгэхэ байна.

hүүлэй жэлнүүдтэ республикын колхоз, совхозуудта таряалан, нуга сабшалан уhалха олон тоото бүлүүр станци болон бусадшье хүсэ ехэтэй томо оньhон түхеэрэлгэнүүд хүдэлгэгдэжэ, дулаанай сагта газар уhалха, үбэлэй үедэ тошо халяаха ажал ябуулагдадаг гээшэ. Тошо халяаха ажал гол, горхон шадарай нуга сабшалан дээрэ хэгдэдэг ааб даа. Теэд хабартаа тэрэнээ баhал hайнаар тогтоожо абаагүй haa, тошониинь хайлажа, зүндөө урдан, hөөргөө гол горхо руугаа орошохо жэшээтэй. Тиимэhээ эдэ бүгэдыень хараадаа абан, тэрэниие эртэнhээ хэрэгтэй газар руугаа залаха ажал ябуулха ёhотой.

Январь hарада үнгэрhэн республикын агрономуудай зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ВАСХНИЛ-ай Сибириин отделениин Президиумэй түрүүлэгшэ, академик П. Л. Гончаров энэ асуудал тушаа иигэжэ дурдаа hэн:

—«Буряад ороной алишье нютагта газарай хүрьhэндэ шииг hайса бариха гээшэ түхэреэн жэлэй туршада хэгдэхэ ажал болоно. Үбэлдөө саhа тогтоохо, тэрэниие дан эртэ хайлуулангүй барижа, хабартаа hайрам тогтоохо, хүрьhэнэй шииг алдахагүй гэжэ оролдохо хэрэгтэй».

Энэ хэлэгшэ дээрэ юу нэмэхэб гэхэдэ, партиингаа XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, республикымнай колхоз, совхозууд саашадаа газараа уhалха хүдэлмэриие илангаяа hайнаар эмхидхэхэ, энээндэ бүхы хүсэеэ табиха, бии байhан хамаг арга боломжоёо гүйсэд элсүүлхэ болоно. Тингэбэл, үндэр баян ургасын үндэhэ hуури табигдаха байна.

И. БОНДАРЕНКО,
республикын Мелиорациин ба уhанай ажахын министерствын заhабарилга-барилгын таhагай начальник.

УРАН БЭЛИГ—АРАДАЙ БАЯЛИГ

КПСС-эй обкомой ударидалга доро Буряадай Уран зохёолшодой ба Уран зураашадай холбоонууд, театрнууд болон искусствада хабаатай бусадшье эмхи зургаанууд хүн зониие коммунис үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулжа, яhала ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. КПСС-эй обком мэргэжэлтэ искусствын саашадаа хүгжэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Партиин обкомой бюро, горкомой, райкомой зүблөөнүүд ба пленумүүд дээрэ Буряадай искусствын алибаа асуудалнууд саг үргэлжэ харагдажа байдаг гээшэ.

СОЁЛШОДОЙ ДЭБЖЭЛТЭ ХАНГАХА

hүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын искусствын түлөөлэгшэд хэдэн олон шэнэ номуудые, уран зурагуудые, спектакльнуудые болон хүгжэмэй партитурануудые зохёон байгуулаа.

1976 ондо РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретариадай нүүдэл зүблөөн Улаан-Үдэдэ болоо hэн. Тэрэ зүблөөн дээрэ манай республикын уран зохёолшодой hүүлэй үеын бүтээлнүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө бэлэй. Илангаяа мүнөө үеын хүн зониие, тэдэнэй гайхамшагта ажал хэрэгүүдые зураглан харуулhан номууд зүбшэн хэлсэгдэжэ табигдаhан байгаа. Гэхэтэй хамта арбадахи табан жэлдэ манай республикын уран зохёолшодой 150 шахуу номууд түбэй болон Буряадай номой хэблэлнүүдээр барлагдан гараhан байна.

1979 оной хабар «Бидэ БАМ баринабди» гэhэн РСФСР-эй уран зураашадай выставкэ Улаан-Үдэдэ нээгдээ hэн. Энэ ушар хадаа манай республикын уран зураашадай бэлиг шадабариие харуулха хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргэhэн байгаа. Удаань манай уран зураашадай hонирхолтой бүтээлнүүд Москва, Ленинград, Алма-Ата хотонуудаар табигдаhан, хүн зониие ехээр hонирхуулhан байна. «Совет Алас-Дурна зүг» гэhэн зональна выставкэдэ Буряадай уран зураашад эдэбхитэйгээр хабаадаа гэжэ хэлэлтэй. Тус выставкэдэ манай уран зураашад 300 гаран шэнэ бүтээлнүүдээ табяа hэн.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ Буряадай композиторнуудай зохёохы ажал яhала урагшатай байгаа. Оперо болон баледэй театр «Хованщина», «Отелло», «Жизель», «Аттила», Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театр Вс. Вишневскиин «Оптимистическэ трагеди», Горькиин «hүүлшынхид», Ю. Бондаревой «Эрье», Д. Батожабайн «Катастрофа», гүрэнэй ород драмын театр Ч. Айтматовай «Эхын поли», М. Шатровой «Минии найдал» гэhэн спектакльнуудые табиhан байна.

Х. Намсараевай нэрэмжэтэ гүрэнэй буряад драмын академическэ театрай тоосоото үдэрнүүд 1976 ондо Москва хотодо болоhон гэжэ мэдэнэбди. Тиихэдэ оперо болон баледэй театрай коллектив 1979 ондо Москва, Ленинград хотонуудаар гастрольдо ябажа ерэhэн байна. Угаа урагшатай ябажа ерэhэнэйнгээ удаа эдэ театрнууд «академическэ» гэhэн үндэр нэрэтэй болоо бэлэй. «Академическэ» гэhэн нэрэ даншье бэлээр үгтэдэггүй. Манай республикын урдаа харалха хоёр театрай энэ үндэр нэрэдэ хүртэhэн ушар хадаа тус коллективүүдэй совет искусствын жасада оруулhан габьяае үшөө дахин гэршэлнэ.

Республикын театрнууд жэл соо 4000 гаран спектакль, концертнүүдые харуулдаг гэбэл, дүн хамта нэгэ миллион шахуу хүн тэдэнииень хараhан болодог. Гэхэтэй хамта тэдэ спектакль болон концертнүүдэй хахадhаа ехэнь хүдөө нютагуудта харуулагдадаг байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Литература болон искусствын үдэрнүүдые район бүхэндэ үнгэргэхэ гээшэ hүүлэй үедэ hайхан заншал боложо байнхай. Хүдөө нютагуудай хүн зоной урда искусствын түлөөлэгшэдэй иигэжэ тоосохо ябадалые КПСС-эй обком ехэтэ hайшаан дэмжэдэг.

Гэбэшье искусствын үргэн фронт дээрэ хамаг юумэн хуу хэгдэшоо гэжэ хэлэхын аргагүй. Буряадай АССР-эй Соёлой министерство, Уран зохёолшодой холбоон болон театрнуудай коллективүүд нютагай темэ дээрэ зохёогдоhон, найруулан табигдаhан, мүнөө үе сагай эрилтэдэ хүрэмэ шэнэ спектакльнуудые бии болгожо шаданагүй. Мүнөө үе сагые харуулhан оперо болон балет гэжэ бараг үгы. Энэмнай ехэл хохидол болоно гэжэ мэдэнэбди.

Литература болон искусствын гол зорилго хадаа хүнүүдэй сэдьхэлдэ, ухаан бодолдо hайн hайхан нүлөө үзүүлгэ болоно. Тиимэhээ зохёохы ажалай түлөөлэгшэд хүн зондо тон дүтэ, тэдэнэй hайн мэдэхэ юумэн тухай hонор хурсаар, этигэмээр хэлэхэ, харуулха ёhотой бшуу. Тэдэнэр өөрэдынгөө зохёолнууд соо мүнөө үе сагай түхэл шарайе тон зүбөөр, үнэншэмөөр харуулжа, зураглаhан образ бүхэнөө ажабайдалай экономическа, социальна болон политическэ хүгжэлтэтэй нягтаар холбожо шадаха ёhотой. Энээниие манай республикын уран зохёолшод болон композиторнууд, режиссер болон артистнар үшөөл hайнаар харуулжа бэшэнэгүй.

Бэлигтэй залуушуулда онсо анхарал хандуулжа, тэдэнэй зохёохы ажалда болохотой эрхэ байдал олгохо гээшэ мүн лэ ехэ удха шанартай.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ манай республикын хүн зоной соёл болбосоролой хэмжээн улам хүгжэhэн байна. Мүнөө республика дотор 700 клуб болон соёлой байшангууд, кино харуулха мянга гаран түхеэрэлгэ, 1200 библиотекэ тоологдоно. Нэгэ жэлэй хугасаа соо 40 миллион тухай хүн зон кино харана, библиотекэhээ 13 миллион шахуу ном абажа уншана.

Республикын соёл-гэгээрэлэй олон эмхи зургаан ажалай коллективүүдтэй нягта холбоотой хүдэлдэг. Эндэ Бага-Куналейн соёлой комплекс, авиационно болон Шэнэ-Брянскын автомобиль заhабарилгын заводой соёлой байшангуудые, Хориин ба Кабанскын районуудай түбэй библиотекэнүүдые, Сэлэнгын совхозой «Колосок» гэжэ агитбригадые нэрлэжэ болоно.

Республика дотор уран hайханай коллективүүд ехэ олон юм. Тэдэнэй хүгжэлтэ бүришье горитой. 1975 — 1977 онуудта Бүхэсоюзна нэгэдэхи фестиваль болоо hэн. Тус фестивальда 78 мянга гаран хүн хабаадаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ В. И. Ленинэй түрэhөөр 110 жэлэй ойдо зорюулагдаhан уран hайханай республиканска харалга үнгэргэгдөө hэн.

Гэбэшье уран hайханай талаар совет хүнүүдэй мүнөөдэрэй эрилтэ гүйсэд хангагданагүй. Клубууд болон соёлой байшангууд соо олон зоной хабаадалгатайгаар үнгэрдэг хэмжээ ябуулганууд hанаhанда хүрэдэггүй зандаа. Библиотекэ, клуб, кинотеатр болон соёлой байшангууд соо ажахын болон предприятинуудай түрүү дүй дүршэлые үргэдхэhэн, социалис мүрысөөнэй ябасые харуулhан хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнэ.

Республика доторхи бүхы клубуудта, соёлой байшангуудта уран hайханай коллективүүд бии гэжэ хэлэхэгүйш. hүүлэй үедэ Баргажанай, Бэшүүрэй, Захааминай, Хяагтын, Сэлэнгын районуудай арадай театрнуудай болон ансамбльнуудай зохёохы ажал хараа байса hулараа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Хүдөөгэй зониие киногоор хангаха хэрэгтэ дутуу дунданууд ехээр дайралдана. Кино харуулха бүхы түхеэрэлгэнүүдэй 30 процентнь түсэбөө дүүргэдэггүй байна. Энэ юун дээрэhээ болоноб? Клуб болон соёлой байшангуудай муу эрхэ байдалтай байhанhаа эхитэй. Түлеэ залhаар дутаалдалга, үни удаан унжагайрhан заhабарилга, үбэлэй сагта батарейнуудай тэhэ хүргэлгэ гэхэ мэтэ ябадалнуудhаа боложо, хүдөөгэй зондо кино харуулха түсэб дүүргэгдэнэгүй.

Үбэлэй сагта малшадые хангаха гээшэ соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй шухалын шухала зорилго болоно. Энэ асуудалаар яhала ехэ юумэн хэгдэнэ. Гэбэшье үшөөл hанаhанда хүрэнэгүй. Колхоз, совхозуудай түб hууринhаа холо hуудаг хонишод болон малшадта соёлшодой ходо хүрэжэ ошодоггүй байhаниинь халагламаар. Ажахы бүхэндэ улаан булангууд бии. Тээд тэдэ ямар байдалда байдаг бэ? Улаан булан гэжэ нэрэ зүүhэн ханха заидан, хүйтэн хүхэ гэрнүүд заримдаа дайралдадаг. Тиимэ гэр соо хүн зон сугларха аал? Ажахы бүхэндэ автоклуб байха ёhотой. Тээд тэдэнэй хахадынь шахуу алибаа шалтагаангаар ябадаггүй, эбдэрхэй байдаг.

Республикын соёлшодой эмхи зургаанууд, соёлшодые бэлдэдэг училищинууд ба институдта хамта 6 мянганhаа бага үлүү хүнүүд хүдэлнэ. Энэмнай яhала ехэ хүсэн. Жэл бүри хэдэн зуун хүн училищи болон институт дүүргээд, хүдөө нютаг гарадаг. Тээд тэдэнэр хүдөөдэ удаан хүдэлнэгүй. 1976 — 1979 онуудта залуу 375 мэргэжэлтэд хүдөөгэй клуб болон соёлой байшангуудта хүдэлхөөр эльгээгдэhэн hаа, тэдэнэй 230-ниинь, (61,3 процентнь) али болохо аргаар ажалаа орхиhон байха юм.

hүүлэй үедэ соёлой байшан, клуб, библиотекэ барилга хараа байса доошолоо. Арбадахи табан жэлдэ оройдоол 27 клуб баригдаhан байна. Энээн дээрэhээ харахада, манай республикын хэдэн олон тосхон hууринууд гоё hайхан клубуудтай болохо эрмэлзэлтэй байна шуу. Гэхэтэй хамта ехэ олон клуб капитальна заhабарилгада оруулагдаха болоhоор үнинэй.

Мүн городтошье соёлой байшангууд дутаалдана. Прибор бүтээлгын, судна бүтээлгын, «Электромашина», «Теплоприбор», хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлэй заводууд, мебель бүтээлгын ба модо болбосоруулгын, гэр барилгын комбинадууд болон Улаан-Үдэ хотын хэдэн мянган барилгашад өөhэдын клубгүй байhаар. «Хүдөөгэй хүн зониие соёлой талаар хангалгые саашадань hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаhан тогтоолой hүүлээр Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет 1978—1982 онуудта 104 клуб болон соёлой байшангуудые бариха гэhэн шиидхэбэри гаргаhан байгаа. Мүнөөдэр тэдэнэй оройдоол 14-ниинь баригданхай.

Партийна болон совет хүтэлбэрилэгшэдэй, ажахын ударидагшадай hанаа иимэ байдал зобоохол ёhотой.

Эндэ хэлэгдэhэн дутуу дундануудаа эрид шууд усадхажа, түрэл партиингаа түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бүримүhэн бэелүүлхэ хэрэгтэ хото, хүдөөгэй соёлшод эдэбхитэйгээр хабаадаха гэжэ найдагдана.

Н. МАДУЕВ,
КПСС-эй обкомой соёлой таhагай инструктор.

ЭРДЭМТЭД ЯДЕРНА ДАЙНАЙ АЮУЛДА ЭСЭРГҮҮСЭН ТЭМСЭНЭ

Боложо болохо ядерна дайнай аюулда, тэрэнэй хойшолонгуудта бүхы дэлхэйн эрдэмтэд анхарал хандуулна. Мүнөөнэй уласхоорондын байдалда hайн hанаата бүхы хүнүүдэй, илангаяа эрдэмтэдэй хүсэлэл оролдолго улам ехэ удха шанартай болоно гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. Ядерна дайнай аюулые зайсуулхын түлөө бүхы оронуудай врачнуудай энэрхы сэдьхэлтэ, hайн hайхан ажал ябуулгань hайшаагдана.

Ядерна буу зэбсэг хурнаха талаар Советскэ Союзай үндэhэн шухала хэмжээнүүдые бэелүүлэлсэхээр бэлэн байhаниинь, КПСС-эй XXVI съезд дээрэ дэбжүүлэгдэhэн эб найрамдалта шэнэ совет үүсхэлнүүдэй ехэ удха шанартай байhаниинь олон эрдэмтэдэй хэлэhэн үгэнүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Шэнэ совет дурадхалнууд эб найрамдал бэхижүүлхэ, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгые тогтоохо хэрэгтэ ехэ хубита болоно гэжэ «Врачнууд социальна харюусалгын түлөө тэмсэлдэ» гэhэн Америкын ниитын эмхиин түлөөлэгшэ **Э. Фосс** мэдүүлбэ. Ядерна буу зэбсэгые гүйсэд хорюулхын түлөө тэмсэдэг манай эмхи дайнай аюулые hулаpуулха, уласхоорондын байдал hайжаруулха шэглэлтэй алхамуудые дэмжэнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахин хамгаалха гээшэ мүнөө үеын эгээл шухала зорилго мүн.

Ушар тиимэhээ буу зэбсэг үрдилдэн бүтээхэ аюулта ябуулгада эсэргүүсэн, элдэб оронуудай үргэн олониитын эдэбхитэйгээр тэмсэхэ шухала гэжэ Э. Фосс онсолон тэмдэглэбэ. hандаралта ядерна дайнай аюулые зайсуулха амин шухала байhые харуулха нэрэ хүндэтэй уласхоорондын комитет байгуулха тухай совет хүтэлбэрилэгшэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн hанамжа ехэ hонирхолтой юм. Энэ hаналай бэелүүлэгдэбэл, ядерна дайнай аюулhаа хүн түрэлтэниие абарха хэрэгтэ зорюулагдаhан элдэб оронуудай арадуудай ниитэ хүсэлэл оролдолгодо ехэ hайн туhа нэмэри оруулагдаха бэлэй.

Ядерна буу зэбсэг улам ехээр үрдилдэн бүтээхэ гээшэ тэнэг тэнэшүү ябадал гэжэ тоолонобди гээд, мүн лэ энэ эмхиин президент **Х. Колдикотт** hаяхан мэдүүлээ. Пентагондо саашадаа улам ехэ мүнгэ зөөри үгэхэ, шэнэ түхэл янзын ядерна буу зэбсэгүүдые, илангаяа нейтронно зэбсэг үйлэдбэрилжэ эхилхэ гэhэн түсэбүүд тушаа ехээр hанаагаа зобонобди. Социально-экономическа хэрэглэмжэнүүдтэ, тэрэ тоодо медицинскэ хангалгада hомололгын улам багадхагдажа байхада, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгэдэ шэнэ шэнэ миллиард түхэриг гаргашалагдана. Ядерна дайнда бэлдэхэ гэhэн удхагүй тэнэг политикада эсэргүү тэмсэл хэхэ гээшэ манай уялга гэжэ тоолонобди.

Мүнөө болото дээрээ тогтоод байhан хүсэнүүдэй тэнсүүриие эблэхэ, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээхэ талаар бүри үнэтэй, аюултай шэнэ шатада орохын түлөө бэшэ, харин буу зэбсэг хороохын түлөө тэмсэхэ гээшэ, үнэхөөрөө гүрэн түрын сэсэн ухаа гаргаhанай жэшээ болохо байгаа гэжэ Америкын элитэ мэдээжэ эрдэмтэн ба ниитын ажал ябуулагша, Нобелевскэ шангай лауреат, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат **Л. Полинг** мэдүүлээ. Бүхы хүн түрэлтэндэ шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бэшэ, харин буу зэбсэг бүтээлгэдэ мүнгэ зөөри болон нөөсэ баялигуулые гаргашалха гээшэ, тон аюултай хойшолонгуудтай байха юм.

Би медик эрдэмтэ байhан тула Советскэ Союзай эб найрамдалта доботолгые амаршалай hайшаанаб гэжэ Вьетнамай томо эрдэмтэн профессор **Тон Тхат Тунг** мэдүүлбэ. Ядерна hүйдхэлые зайсуулха шухала байhые харуулха, нэрэ хүндэтэй уласхоорондын комитет байгуулха тухай КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежневэй оруулhан дурадхал онсо анхарал татана. Дэлхэйн эрдэмтэд ядерна дайе буруушаана гэжэ би тон харюусалгатайгаар хэлэхэ байнаб. США, Франци болон бусад баруун оронуудай эрдэмтэдтэй би саг үргэлжэ научна холбоотой байлагаб. Тэдэнэр дайн тухай намтай адли hанамжа баримталдаг. Хэрбээ империалис оронуудай захиргаашадай сэрэг дай үүсхээ hаань, энэнь ямар ухэлтэ хойшолонгуудтай байхаб гэжэ арадуудта бүхы үнэниинь харуулжа шадабал, эрдэмтэд эб найрамдалда ехэ туhа хүргэжэ шадаха байна.

Дайнай hүжэрэн орьёлмоор, айхабтар түгшүүрилтэ байдалай мүнөө дэлхэй дээрэ тогтоод байхада, hайн hанаата бүхы хүнүүдэй, эб найрамдалай түгшүүрил hулаpуулхын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы хүсэнүүд болон эмхинүүдэй холбоо харилсаатайгаар ажаллаха гээшэ мүнөө хэзээ хэзээнэйхиhээ шухала гэжэ «Бүргүүли болбол эб найрамдалай зэбсэг мүн» гэhэн бүхэдэлхэйн ассоциациин президент **Ж. Мюлеталер** мэдүүлбэ. Нобелевскэ шангай лауреат болоhон томо эрдэмтэд энэ эмхидэнь ороног юм. Шухала удха шанартай совет үүсхэлнүүд хамтын хүсөөр найдамтай халха байгуулжа, дайн сэрэгтэ паад тойбо татажа болохо гэhэн найдал түрүүлнэ гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ. Хэрбээ Европодо ядерна дайнай орьёлоо hаань, хэдэн зуун жэлэй туршада байгуулагдаhан соёл болбосорол гүйсэд hандаргагдажа болохо юм. Ядерна hандарал хүн түрэлтэндэ айхабтар муу муухай хойшолонгуудтай байха. Манай түби дээрэ «хизаарлагданги ядерна дай» хэжэ болохо юм гэжэ харюусалгагүй зарим бүлэгүүдэй баталдагыень гэмтэ ябадал гэхэhээ бэшэ, ондоогоор нэрлэхын аргагүй.

(ТАСС).

ХИЛЫН САанаhаа · ТАСС · АПН ·

США. «Үндэhэ яhанай илгаа гаргалгые болиулха!», «Манай үхибүүдые хороогшодые хэhээхэ!» —иимэ уряатай жагсаалнууд Джорджия штадай Атланта хотодо болобо. Юуб гэхэдэ, энэ хотодо негр үхибүүдые хороон хюдалга хоёр жэл соо үргэлжэлhөөр. Зүгөөр гэмтэниинь үшөө баригдаагүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жагсаалай үедэ.

ЮПИ — ТАСС-ай фото.

Польшодохи байдал

ВАРШАВА. Орон доторхи байдал зүбшэн хэлсэхын тула Центральна Комитедэй ээлжээтэ пленумые мартын 29-дэ зарлаха гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро тогтообо.

Польшын байдал тон түгшүүрилтэй байhаар. «Солидарность» гэдэг профсоюзна нэгэдэл ажалай гурбан hарые — 90 үдэрые забастовкогүйгөөр үнгэргэхэ гэжэ уряалhан правительствын хандалгада зүришэн, орон дотор бүгэдэ ниитын забастовко хэхээр бэлдэнэ. Профсоюзые худхуулдаг, социализмда харша, Польшодо харша «КОР» гэдэг эмхиин удамаршад гүрэнэй ба партийна органуудта эсэргүү харата ябуулга хэхын тула «Солидарностиин» гэшүүдэй ээлжэн воеводствын Быдгоштэхи арадай соведэй байшангые сүлөөлхөөс правительствын эмхидхэhэн хуулита ябуулгые хорото зорилгодоо хэрэглэхэ hэдэлгэ гаргаба.

ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо М. Раковский орон доторхи байдалые тайлбарилха зуураа, иигэжэ хэлэнэ: «Солидарность» гэдэг профсоюзна нэгэдэл түрүүшын ээлжээндэ милициин ба аюулгүй сахидаг зургаануудта эсэргүү кампани эмхидхэн, заналтатай эрилтэнүүдые табина. Бодото баримтануудhаа харахада, арадай засагта дай соносхохые хүсэдэг этэгээдүүд профсоюзна нэгэдэл дотор эшээлэнхэй байна. Өөhэдөө өөhэдтөө, өөhэдынгөө бүлэнүүдтэ, Польшын олон миллион зондо дай соносхожо байhанаа тэдэнэр мартана.

Эрилтэнүүдыемнай дүүргээгүй hаатнай, забастовко хэхэбди гэhэн заналта профсоюзна нэгэдэл хэнэ. «Солидарностиин» гэшүүд орон доторхи шахардуу байдалые улам hүжэрөөхэ забастовко хэхээр бэлэмди гэнэ. Шэнэ хүсэтэйгөөр hүжэрhэн зүришэлдөөн Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ Польшын хүсэ ба хүндые hулаpуулан бууруулна гэжэ М. Раковский хэлэбэ.

ПАП агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, ПНР-тэхи шахардуу байдалай улам дэбэргэдэжэ байhантай дашарамдуулан, ниитын гурим хангаха хэмжээнүүд абтана.

Оршон байдалай орёо түбэгтэй болоhон дээрэhээнь, орон доторхи шахардуу байдалые дэбэргэлгэдэ эсэргүү эрид хэмжээ абахые, Польшодохи политическэ ба экономическа зүришэлдөө зайсуулха зорилгоор түни түбшэн хөөрэлдөөнүүдые хэхэ шухала гэжэ дайнай ветеранууд мэдүүлнэ. ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын программа — хэлсээ ба ябуулга хэхэ гансахан таарамжатай үндэhэ hуури болоно. Иимэл зам Польшын гүрэнэй аша туhада таараха байна, — гэжэ дайнай ветерануудай баталан абаhан шиидхэбэри дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

ЕХЭ АРСАЛДААТАЙГААР ҮНГЭРБЭ

ПАРИЖ. «Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаададаг оронуудай хоорондо ехэ арсалдаанууд гараhые Франциин президент В. Жискар д'Эстэн мэдэрээ. «Франс-Энтер» гэжэ радиостанцяар дамжуулан үгэ хэлэхэдээ, «Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаададаг оронуудай гүрэнэй ба правительствануудай толгойлогшонорой Маастрихта (Голланди) болоhон ээлжээтэ уулзалгын дүнгүүд дээрэ тогтобо. «Арбаhан» Европын оршолго мүнөө үедэ тон бэрхэтэй болонхой... Энэ нүхэсэл өөрөө өөрыгөө удаа дараалан hүнөөжэ байна» гэжэ президент тэмдэглэбэ.

ИТАЛИИН ПАРЛАМЕНТДА

РИМ. Гүрэнэй 1981 оной бюджедэй проектые, байгша оной гүрэнэй гаргашануудые хараалhан «финансын хуули» гэдэгые Италиин парламент дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ тон шахардуу оршон байдалда зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Эдэ хоёр документые зүбшэн хэлсэлгын үедэ христианска демократ А. Форланиин толгойлдог, дүрбэн партиhаа бүридэhэн кабинедэй экономическа политикын талаар ехэ арсалдаанууд гараа.

Ороной экономическа байдал тон бэрхэтэй байhаар. Италиин худалдаа наймаанай балансын гарзань 1980 ондо урда тээ жэлэнхиhээ дүрбэ дахин ехэ боложо, 19.000 миллиард лир шахуу болонхой.

Италиин Коммунис партиин түлөөлэгшэд парламентын хоёр палата дээрэ үгэ хэлэхэдээ, А. Форланиин кабинедые тушаалhаань буулгаха эрилтэ табиба. Мүнөөнэй правительствын экономикын талаар баримталдаг хараа бодолые «таарахагүй, аюултай хараа бодол» гэжэ депутат-коммунист П. Гамболато нэрлэнэ. Правительство үнэндөө, ниитэнациональна удха шанартай орёо асуудалнуудые — ороной гээгдэнги урда нютагуудай экономико дэбжээхэ, металлургическа ба химическэ промышленностиин байдалые заhаруулха, хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэхын тула шухала ашаг үрэтэй экономическа политика тодорхойлон хараалха хаба шадалгүй байhанаа харуулаа гэжэ тэрэ тусхайлан тэмдэглэбэ. Правительствын хараалhан хэмжээнүүдэй талаар абажа харабал, гүрэнэй бюджет тухай проект, финансын хуулиин удхагүй болоhон туладань, үгэ хэлэлгэнүүдтэ хабаадахагүй гэжэ парламентаринар-коммунистнуудай шиидхэhэн тухай Гамболато соносхоо.

НИКАРАГУАГАЙ МИД-эй НОТО

НЬЮ-ЙОРК. США-гай гүрэнэй департаментда оронойнгоо Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын эльгээhэн нотые Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин штаб-байрада тараахысь гүйжа, ООН-ой генеральна секретарь К. Вальдхаймда Никарагуа хандаба. Мүрдэлгэ хюдалга хэхэ, Никарагуа худар добтолон орохоор Сомосын алууршадай бэлдэгдэдэг тусхай лагерьнуудай Флоридада, США-гай бусад хэдэн штадуудта бии байhан тухай ното дотор анхарал хандуулагдана.

Никарагуагай контрреволюционернүүдэй хорото ябуулга Америкын засагаархидай зүбшөөлөөр бэлдэгдэнэ, энэнь уласхоорондын гуримуудые бүдүүлигээр эбдэhэн ябадал болоно гэжэ ното дотор хэлэгдэнэ.

Сомосын хог үлэгдэлнүүдэй лагерьнуудые орон доторнь эмхидхэхэ арга олгоhон Вашингтоной ябуулганууд hанаата болохо ябадал ООН-до үүсхэнэ.

ООН-ой хүдэлмэрилэгшэдэй тэмдэглэhэнэй ёhоор, США-гай энэ политика гүрэнүүд хоорондын харилсаанай гол ёhонуудта зүришэнэ, «уласхоорондын мүрдэлгэ хюдалгатай тэмсэхэ» шухала гэжэ Америкын захиргаанай хэлэдэгэйнь, үнэндөө, хэр найдабаритай байhые үшөө дахин элирхэйлэн харуулна.

МАНАГУА. Контрреволюциие Холбоото Штадуудай үмэглэн дэмжэдэг байhые гэршэлhэн арсашагүй баримтанууд тухай нэгэшье үгэ дурдаагүй аад, «гадаадаhаа аюул тохёолдоно» гэжэ Вашингтон худалаар мэдүүлнэ. Түбэй Америкэдэхи шахардуу байдал улам дэбэргэхые оролдоно. Сальвадорой хёморооондо хамаарна гэhэншүүгээр Никарагуае хардана гэжэ «Баррикада» газетэ тэмдэглэбэ.

США-гай захиргаан тодоруулагдаhан баримтанууд тушаа дэлхэйн олониитэдэ, оронойнгоо эрхэтэдтэ тайлбари үгэхэ уялгатай,— гэжэ «Баррикада» мэдүүлнэ.

ХҮНҮҮДЫЕ ОЛООР БАРИЖА ХААНА

ДЕЛИ. Арад зондо харша сэрэгэй засагай политикые буруушаадаг хүнүүдэй дураа гуталгын улам үргэдэжэ байhые дараха гэжэ оролдон, генерал Зия-уль-Хак ороной элитэ мэдээжэ политическэ ажал ябуулагшадые олоор барижа хааба, — гэжэ КПИ-гэй Национальна соведэй секретарь Н. К. Кришнанай эндэ тараалгаhан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Хуулита мэдээнүүдэй ёhоор, Пакистанда политическэ хэрэгээр хаагдагшадай тоо мүнөө 3500 гаран болоод байна. Гэхэ зуура, болото дээрээ 10 мянга гаран хүн түрмэ, шоронгуудта хаагданхай.

Вашингтоной ба Пекинэй туhаламжаар Пакистанай шэнээр зэбсэглэгдэжэ байhаниинь, Исламабадта американ зэбсэгүүдые олоор эльгээхэ тухай Р. Рейганэй захиргаанай түсэбүүд оршон тойронхи оронуудай амгалан байдалда ехэ аюул тохёолдуулна.

Пакистанай дотоодын политическэ байдал Урда Азиин бүхы арадуудые ехээр hанаата болгоно. Пакистанай демократическа хүсэнүүдэй тэмсэлые бүрин дэмжэдэг байhанаа КПИ элирхэйлнэ,— гэжэ Н. К. Кришнанай мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

КЕННЕДИ ШАНГААР ШҮҮМЖЭЛБЭ

ВАШИНГТОН. США-гай мэдээжэ политическэ ажал ябуулагша, сенатор демократ Эдвард Кеннеди Р. Рейганэй захиргаанай дотоодын ба гадаадын политикые эрид шангаар шүүмжэлээ.

Э. Кеннеди Америкын ниислэлдэ, механигуудай профсоюзай конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Холбоото Штадуудай шэнэ правительство Латиин Америкын хархис, диктаторнуудай засагуудые үмэглэн дэмжэнэ, Урда Африкын апартеидэй засагтай холбооридоно, Сальвадорой дотоодын хэрэгүүдтэ сэрэгээр хамааржа байhанаа нюужа, американецуудые мэхэлэн тээлмэрдүүлнэ гэбэ.

Буу зэбсэгүүдтэ хиналта хэхэ тухай асуудалаар Америкын захиргаанай баримталдаг хараа бодолые Э. Кеннеди буруушаана. Стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые (ОСВ-2) хизаарлаха тухай договор эсэслэн баталалгые Сагаан байшангай мүнөө хүрэтэр хойшо татажа байhаниинь, ОСВ тухай, Европодохи ядерна зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдые hэргээлтын талаар юушье хээгүй байhаниинь элитэ. Тэрээнhээ гадна, энэ асуудалые бусад арсалдаатай асуудалнуудтай «холбохо» hанаатай байhан тухай мэдүүлгэнүүд Вашингтондо соносхогдоно.

Р. Рейганэй баримталан бэелүүлжэ байгаа хэмжээнүүдые дэмжэхын тула олон миллион доллар гаргашалдаг баяшуул ба корпорацинуудта правительствын экономическа политика бүлюу эрхэ олгоно гэжэ сенатор элишэлбэ. Вашингтоной шэнэ захиргаанай мүнөөнэй хараа бодолые буруушааhан үргэн кампани эмхидхэхыень американецуудые Э. Кеннеди уряална.

Ажалшадай социальна хэрэглэмжэдэ зорюулагдаhан бюджетнэ hомололгонуудые хорооха, сэрэгэй гаргашануудые бүри ехэ болгохо программые буруушааhан хүдэлөөн бүхы орон дотор дэлгэржэ байнхай.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

Монголой ниислэлhээ холо бэшэхэн Бага нуур гэжэ газарта шулуу нүүрhэнэй баян хэбтэшэнүүдэй олдоhон тухай мэдээсэл оройдоол хэдэн жэлэй саана хэблэлдэ тунхаглагдаа hэн. Мүнөө тэндэ карта дээрэ үшөө тэмдэглэгдээгүй шахтернуудай хото бодонхой. Тэрэниие богони болзор соо бодхоолгодо «Медьмолибденстрой» гэжэ барилгын суута управлениин интернациональна коллектив горитой хубитаяа оруулаа юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бага нуурай шэнэ кварталнууд.
ТАСС-ай фотохронико.

ОРООhО ТАРЯА ҮЙЛЭДБЭРИЛГЭ—ГОЛ ШЭГЛЭЛЫНЬ

СОФИ. Хабарай тарилгада бэлэдхэл Болгарида шиидхэхы шатадаа ороод байна. Бүхы оньhон техникээ, хүдөө ажахын авиациин самоледуудые ашаглан, эдэ үдэрнүүдтэ, намар таригдаhан тарияанда, полинуудта үтэгжүүлгэ оруулагдана.

Болгариин хүдөө ажахы наймадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлые оронойнгоо экономикын хүгжэнги hалбари болонхой угтаhаниинь гайхалтай бэшэ. Эндэ үйлэдбэринь томодхон мэргэжүүлэгдэнхэй, тэрэниие оньhожоруулга ба химижүүлгэ үндэр хэмжээндэ хүргэгдэнхэй. Мүнөө үедэ хүдөө ажахын hалбариин үйлэдбэриин гол фондынууд 8 миллиард лев болодог. Ороной аграрно-промышленна холбооной системэдэ дээдэ hургуулитай 18 мянга гаран хүн хүдэлжэ байна. Тиихэдэ газар тарялангые ба элээ хоолой промышленностиие хангадаг эрдэм-шэнжэлгын эмхинүүдтэ 10,5 мянган мэргэжэлтэд тоологдоно.

Шэнэ табан жэлэй туршадо ороohо тарияа үйлэдбэрилгэ хүдөө ажахын хүгжэлтын гол шэглэлынь боложо тодоруулагдаа. Энэ жэлhээ эхилжэ, ашаг үрэ ехэтэй севооборудууд нэбтэрүүлэгдэхээр, газарай хүрьhэ элдүүрилхэ шэнэ онол арганууд хэрэглэгдэхээр хараалагдана.

БАРАНДА МЭДЭЭЖЭ ПРОДУКЦИ

ПРАГА. Нови-Ичин хотодохи «Тонак» гэжэ шляпа үйлэдбэрилдэг суута фабрика байгша ондо СССР-эй захилаар 1300 мянган хэhэг эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй ба үхибүүдэй үмдэхэ малгай бүтээн гаргаха юм.

Харин оронуудта эльгээгдэхэ бэлэн продукцияа харуулдаг предприятиин тусхай зал соо олоной анхаралда дурадхагдаhан малгайнуудай янза түхэл, фасон ба үнгэнүүд бидэниие гайхуулса. «Эндэ табигдаhан зарим түхэлэй малгайнууд бүтээн гаргагдажа, совет захилшадтаа эльгээгдээ, — гэжэ фабрикын директор Алоис Крчмарж хөөрэнэ. — hүүлшын мэдээнэй ёhоор, совет оронhоо ороhон бүхы захилай 40 шахуу процентыень дүүргээд байна гээшэбди. Харин Агуу Октябриин hайндэр — ноябриин 7 хүрэтэр захилнуудыень сүм бэелүүлхээр хараалнабди».

Советскэ Союзай захилаар гушаад гаран жэлэй туршада «Гонак» фабрика малгайнуудые үйлэдбэрилнэ. Захилшадайнь дунда Москвагай ГУМ ба ЦУМ гэжэ универмагууд, Киев, Ленинград, Баку, Алма-Ата, Новосибирск болон Владивосток хотонуудай худалдаа наймаанай баазанууд бии.

ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСАА ХОЛБООН ҮРГЭДЭНЭ

БЕЛГРАД. СФРЮ-е СЭВ-эй гэшүүн-оронуудтай холбодог харгын голдо оршодог Суботица хотын түмэр замай станцида социалис оронуудhаа үдэр бүри хэдэн мянган тонно элдэб ашаан ерэжэл байдаг гээшэ. Машина бүтээлгын, электротехникын hалбариин предприятинуудай бүтээн гаргаhан продукци, үргэн хэрэглэмжын эд бараа ашаhан составууд урдаhаань таhалгаряагүй hубаридаг юм.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудтай экономическа харилсаа холбоогоо Югослави саг үргэлжэ үргэдхэжэ, бэхижүүлжэ байдаг. «СЭВ-эй гэшүүн-оронууд худалдаа наймаа эрхилхэдэ тон найдамтай ханинар юм, —гэжэ «Борба» газетэ тэмдэглэнэ. — Югославиин үйлэдбэрилhэн продукци эдэ оронуудта жэл бүри ехээр худалдагдана». Европын социалис оронуудта Югослави байгша оной түрүүшын хоёр hара соо нёдондоной энэ үеынхиhөө 34 процентээр ехэ продукци эльгээгээд байна. Социалис хани барисаата оронуудай захилай ашаар ороной үйлэдбэриин бүхы хүсэнүүдэй таhалгаряагүй хүдэлмэри хангагдана. Судна болон автомашина бүтээлгын промышленностьда, атомна электростанцинуудта хэрэглэгдэхэ оньhон түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг hалбаринуудта хамаг ажал хүдэлмэрээ хамжаанай ба мэргэжүүлгын үндэhэн дээрэ ябуулhанай, тиигэжэ хүгжэлтэ түйлаhанайнгаа ашаар СФРЮ СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай шэнэ үргэн далисэтэй худалдаа наймаа эрхилхэ аргатай болоо бшуу.

(ТАСС).

„ЗУНАЙ" САГТА ОРОЛГЫН УРДА ТЭЭ

Түлишын-элшэ хүсэнэй нөөсэ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ ба алмаха зорилгоор СССР-тэ «зунай» сагта орохо гурим апрелиин 1-нээ эхилхэнь гэшэ. Энэ тушаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол баталан абтаһан юм. Тус тогтоолой үндэһөөр Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет мүн лэ тусхай тогтоол гаргаһан байна. «Зунай» сагта оролгын урда тээ республикымнай министерствэнүүд болон албан зургаанууд түлөөлэгшэдһөө ойлгуулга, бэлэдхэлэй хүдэлмэри олоной дунда ябуулха талаар ямар хэмжээнүүдые абажа байһан тухай асуудалаар манай корреспондент хэдэн тушаалта нюурнуудта хандаба.

Буряадай АССР-эй соёлой министр Д. З. ЖАЛСАРАЕВ:

— Дурсагдагша тогтоолтой танилсаһанай удаа мэдэлдэмнай байдаг бүхы эмхи зургаанудта, городой ба районуудай соёлой таһагуудта бэшэгүүдые эльгээгээбди. Тэдэнэй соо хэлэгдэһэн захиралтануудай ёһоор, коллектив бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд «зунай» саг тушаа хөөрэлдөө үнгэргэхэ, түбэй ба республиканска газетэнүүдтэ сүүдхэ соохи сагай хубааралга тухай толилогдоһон материалнуудые тайлбарилан ойлгуулха уялгатай. Тодорхой нимэ хэмжээнүүдэй заримые нэрлэбэл, соёлой байшангуудта, библиотекэнүүдтэ тус тогтоолые ойлгуулха талаар выставкэнүүд эмхидхэгдэхэ юм. Тиихэдээ СССР-тэхи сагай хубаарилгын карта, элдэб литература хэрэглэбэл аятай. Гэхэһээ гадуур, «зунай» сагаар хүдэлмэрии эхилээд байхада, ниислэл хотымнай театрнуудта хүн зоной олошорһон гү, али үсөөрһэн ушарые шэнжэлэн үзэхэбди. Энэ талаар театрнуудай директорнүүд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулжа эхилэнхэй. Соёлой гуламтануудай, амаралтын паркнуудай хүдэлмэрине бүри һайжаруулха зорилго табигданхай. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулгануудаймнай гол зорилго гэхэдэ, соёлшоднай түлишэ ба элшэ хүсэ алмаха гээшэ гүрэн түрын удха шанартай хэрэг гэжэ ойлгохо, нэгэ часаар хүдэлмэреэ урид эхилээд, мүн урид дүүргээд байхада, олониитын сүлөө сагые һонирхолтойгоор үнгэргэхые оролдохо зэргэтэйбди.

Республикын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо С. М. БАЖЕНОВ:

— СССР-эй Нэгэдэмэл энергосистемэдэ сүүдхэ соохи сагай хубаарил онсо удха шанартай гэжэ СССР-эй нэгэ янзын ба дабтагдадаг сагые тогтоохо, гүрэнэй комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр В. Бойцовой статья соо бэшэгдэнхэй. Саг тоололгын гурим дам саашадань нарижуулан һайжаруулха гэһэн үүсхэл тон һайшаалтай, дэмжэмээр байна. Манай һалбаринхид, шалгалтын-ревизионно, худалдаа наймаа эмхидхэхэ талаар таһагайхид, шэнэ торинха ашаглаха лаборатори, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд республиканска Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан тогтоол тушаа хөөрэлдөө үнгэргэнэ. «Зунай» сагта оролгын үедэ ямар хаанагүй нариншаар сахигдаха, ажалшадай эрилтэ һайнаар хангаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха байна.

Буряадай транспортна управлениин начальник В. Н. ИНКЕЕВ:

— «Зунай» сагаар хүдэлхэ гуримда оролго хадаа хүнэй бэеын үе-үе болоод лэ хубилдаг биоритмтэй зохидоор тааралдадаг, тиигээд эсэсэй эсэстэ бэеын элүүр энхэдэ аша туһатай байдаг гэжэ телевизионно дамжуулгануудһаа, газетэнүүдһээ мэдэжэ абаабди. Машинын рульда саг үргэлжэ һуугаад ябадаг ажалтай жолоошодто энэмнай тон аятай гэжэ һанагдана. Хүдэлмэриингөө һүүлээр нэгэ часаар ехэ сүлөө сагаа бүри һайнаар, ашатай туһатайгаар үнгэргэхэ арга боломжотой болохо байна бшуу. Байгша оной апрелиин 1-һээ бүхы автотранспортын ямар гуримаар ябаха байһаарнь ажалшадай һонирхохо зүйтэй зааб даа. Эндэ орёо юумэн огто үгы гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Автобусуудай, таксинуудай урдын график хубилгагдахагүй, хуушаараа байха юм. Автовокзалда, таксопаркда энээн тухай мэдээсэһэн соносхолнууд үлгэгдэхэ, жолоошодтой хөөрэлдөөн хэгдэхэ юм. Хэрбээ мартын 31-нэй үдэр районуудта оһодог автобусууд гарадаг лэ сагтаа рейсдээ гараа һаа, апрелиин 1-дэ урдынгаа янзаар, анхан тогтоогдоһон лэ сагтаа районһоо бусажа ерэхэ жэшээтэй. Город соогуур пассажирнуудые зөөдэг автобусууд болон таксинууд урдынгаа маршрудаар, тэрэл янзаараа ябаха. Сагай нэгэ часаар урагшаа болоһые харгалзан, автотранспортын графигууд харагдажа үзэгдэбэ, имэ шиидхэлые гаргагдаһан гэшэ. Гэхэһээ гадуур жолоошодой, диспетчернүүдэй ба бусадшье мэргэжэлтэдэй дунда правилын тушаа тогтоолой гол дүримүүдые ойлгуулхаар, тэрэнэй социальна ба экономическа удха шанарые тайлбарилхаар хүдэлмэри ябуулагдаһаар.

Республикын гэгээрэлэй министр П. Ф. БАРДАХАНОВ:

— Эдэ үдэрнүүдтэ заншалта болоһон «Педагогическа уншалганууд» үнгэргэгдэжэ, һурагшадые һурган хүмүүжүүлхэ аргануудые нарижуулан һайжаруулха тушаа республикын һургуулинуудай багшанар, хүмүүжүүлэгшэд, директорнүүд һанамжаяа хубаалдаба. Мүн лэ арадай гэгээрэлэй районно таһагуудые даагшанар булта сугларанхай. Юундэ энээн тушаа тогтообши гэхэдэ, энэ уншалгануудай үедэ «зунай» сагта эмхитэйгээр орохын тула хэмжээ ябуулгануудые саг соонь абаха, тэдэнэй дүүргэлтые хангаха тушаа зүбшэн хэлсэгдээ юм. Тиихэдээ хүдэлмэриин сагые гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр, технологическа онол арга эбдэнгүйгөөр, «зунай» сагаар хамаг хүдэлмэреэ эмхидхэхэ гэжэ һургуулинуудай түлөөлэгшэдтэ ойлгуулагдаа. Үдэрэй гэрэлтэй сагые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ хүнэй бэеын элүүр энхэдэ һайн нүлөө үзүүлхэ байһаниинь ойлгосотой. Түлишэ ба электрын элшэ хүсэн тон сэхээр алмагдаха, тэрэ тоодо тусхай техническэ политикатай холбоотой алмалта хараалагдаха ёһотой гэжэ КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1980 он) Пленум дээрэ тэмдэглэһэн байна.

«БУРЯАДАЙ КОМСОМОЛЕЦ» БАМ-да

Ленинскэ комсомолой түүхэдэ үшөө нэгэ баярта ушар тохёолдобо. Эдэ үдэрнүүдтэ КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна габшатай комсомольско отряд бүлэг бүлэгүүдээр хубааран, оронойнгоо гол шухала барилганууд дээрэ хүдэлхөөр эльгээгдэбэ.

Республикадамнай «Буряадай комсомолец» гэһэн отряд дахинаа бүридхэгдэжэ, БАМ-ай Буряадай участогта, тодорхойлбол, Таксимо һууриинда хүдэлхөөр мордобо. Залуушуулые үдэшэлгын урда тээ комсомолой ветерануудтай уулзалга эмхидхэгдэһэн байна. Партиин Буряадай обкомой инструктор Ю. Д. Болсохоев, Улаан-Үдын Железнодорожно районой ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ А. И. Беляев, локомотив-вагон заһабарилгын заводые барилсан бодхоолсоһон П. Д. Червяков, Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнда хабаадалсаһан Ч-Д. Будаев, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Л. Бартунаев гэгшэд габшагай барилгада мордохоор бэеэ зэһэгшэдые амаршалһан, сэдьхэлэй халуун үгөөр дэмжэһэн байна.

Нёдондо «Буряадай комсомолец» гэһэн түрүүшын отрядые хүтэлбэрилһэн Лев Бороев мүнөө ехэл баяртай. Юуб гэхэдэ, отрядайнь гэшүүд улам олошорбо. Хамтадаа 120 хүн болохонь гээшэ. Һайн дураараа агууехэ барилгада хубитаяа оруулхые хүсэгшэдэй тоодо шулуушан Николай Козлов, техник-барилгашан Сергей Залуцкий, молошо дархан Сергей Цыренжапов гэгшэд ба олон ондоо мэргэжэлэй түлөөлэгшэд оролсоно.

Элэнэрые самолёдто һуулган үдэшэлсэжэ байхадаа, шадамар бэрхэ, найдамтай залуушуул БАМ эльгээхээр зүүрилагладаг ха юм гэжэ бодомжолоо бэлэйбди. Абьяаста ажалдаа амжалта түйлагты, габшагай отрядай комсомолшууд!

Т. ИВАНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ отрядай бүридэлдэ оролсогшод ВЛКСМ-эй обкомдо болоһон уулзалгын үедэ.

А. ЗУЕВАЙ фото.

Ахынхидые баясуулба

Хадалиг Ахын түб Орлик тосхоной, «Улаан Аха» колхозой 2-дохи бригадын түб Алаг-Шулуун гэһэн һууринай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшад, малшад эдэ үдэрнүүдтэ тон баяртайнууд. Эндэ Буряадай гүрэнэй академическэ буряад драмын театрай артистнар айлшалан ерэнхэй.

Буряадай комсомолой шангай лауреат, драматург А. Ангархаевай «Аршаанда боболоһон найр» гэһэн зүжэг олоной анхаралда табигдаа. Зүжэгэй гол ролние энэ ню-тагһаа урган гараһан Л. Дугарова гүйсэдхэхэнь гэжэ со-носхогдоходо, хани халуу альга ташалган болоһон бай-на. Артистнар Г. Бутуханов, Л. Егорова, Ц. Уладаева, Ч. Гуруев, М. Жапхандаев болон бусад бэлиг шадаб-ряа элирхэйлэн, рольнуудаа шадамар бэрхээр гүйсэдхэв.

Гадна артистнар шефско концерт наада харуулжа, хүн-гэн бэшэ ажал хүдэлмэри-тэй малшадые урмашуулан баясуулна.

О. БАЛДАНОВА.

ТАНИЛСАБА

Һурагшадай хабарай амаралтын үедэ хүдөө нютагуудай үхиб үд Улаан-Үдэ хотоор аяншалхаар олоороо ерэжэ, түүхын дурасхаалта газарнуудые хужарлан харана. Һая Хяагтын районһоо, Шэтын областиин Агын округһоо ерэһэн һурагшад Буряадай хүдөө ажахын институдта айлшалба.

Анхан сагта тус институдай ректор ябаһан профессор В. Р. Филиппов дээдэ һургуулиин байгуулагдаһан түүхэ тухай тэдэнэртэ тон һонирхолтойгоор хөөрэбэ. Тэрэ үеһөө хойшо хэды олон мэргэжэлтэдэй бэлдэгдэһэн, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ хубитаяа оруулалсаһан тушаань тогтоходоо, тодорхой баримтануудые дурдаа. Удаань зооинженернэ факультедэй 5-дахи курсын студент, һуралсалдаа эрхилэгшэ Сергей Цыдыпов студентнэрэй ажабайдал, һуралсалтай эдир айлшадаа танилсуулба. Мүн лэ Гавана хотодо үнгэргэгдэһэн Бүхэдэлхэйн залуушуулай ба студентнэрэй 11-дэхи фестивальда хабаадалсаһан тухайгаа хөөрэхэдэнь, сугларагшад тон лэ баярлаа һэн. Институдай спортивна амжалтанууд тухай физкультурын кафедрын багша Т. Ф. Буркин хөөрэбэ. Студентнэрэй барилгын отрядууд, дискотекэ тухай мэдэжэ абаха дуратайшуул олон байба.

Е. ДОРЖИЕВ,
институдай комсомолой комитедэй секретарь.

АНГУУШАДАЙ АМЖАЛТА

1980—1881 онуудай үбэлэй агнууриин хаһа дүүрэжэ, Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трест 1981 оной нэгэдэхи кварталай дүн гаргаба. Агнуури-олзоборилгын ажахынуудай коллективүүд социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, байгша оной нэгэдэхи кварталда ажалай ехэхэн амжалта түйлаба. Коопзверопромхозууд 130030 түхэригэй «зөөлэн алта» гүрэндэ тушаажа, ангай арһа бэлэдхэхэ түсэбөө 175,7 процент дүүргэбэ.

Нэгэдэхи кварталай туршада 19977 хэрмэн, 6650 шандаган, 1332 булган, 333 һолонго, 307 үен, 69 үнэгэн бариггдаа. Бугын, гүрөөһэнэй 12407 килограмм мяхан бэлэдхэгдэз.

Витимэй, Кабанскын, Прибайкалиин коопзверопромхозуудай ангуушад эрхим ажалаараа шалгарбад.

М. ГЫЛЫКОВ.

Р. Ц. Цыбиков

1949 онһоо КПСС-эй гэшүүн. СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүн, «Буряад үнэн» газетын пропаганда ба агитациин таһагые даагша Цыбиков Рабдан Цыбикович 1981 оной мартын 27-до сагһаа урид наһа бараба.

Р. Ц. Цыбиков Хэжэнгын районой Загаһата тосхондо 1924 оной апрелиин 24-дэ түрэһэн юм. 1943 онһоо түрэл тосхонойнгоо эхин һургуулида багшалжа, ажалайнгаа намтарые эхилһэн байна. 1951 ондо «Буряад үнэн» газетын редакцида хүдэлхэеэ ороо һэн. Тэрэл гэһээр хубиин заяагаа журналистын ажалтай хододоо холбоһон юм.

1952 ондо Ахын районой «Улаан Сахан» гэжэ газетын редактораар томилогдоһон байна.

1956 — 1960 онуудта Р. Ц. Цыбиков Эрхүү хотодо Дээдэ партиина һургуулида һураһан юм. Удаань «Буряад үнэн» газетын корреспондентээр, таһагые даагшын орлогшоор, соёлой ба һургуулиин таһагые даагшаар хүдэлөө. 1971 онһоо 1979 он хүрэтэр АПН-эй Буряадай отделениин редактор-орлогшоор, редактораар, ахалагша редактораар ажаллаба.

1979 ондо һөөргөө «Буряад үнэнэйнгөө» редакцида оусажа, таһагые даагшаар томилогдоо.

Хаанашье хүдэлхэдөө, Р. Ц. Цыбиков даалгагдаһан хэрэгтээ хамаг сэдьхэл зүрхэеэ, һанаан бодолоо зорюулдагаараа хүн зоной дунда хүндэтэй болоһон юм. Түрэл хэлээ һайн мэдэхэ энэ нүхэрнай, тэрэнэйнгээ жэнхэни шэнжэтэй, булагтал сэбэр байхын, хүгжэлтынь түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг һэн.

Шэн габьяата ажалайнгаа түлөө Р. Ц. Цыбиков хэдэн медаляар, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байна.

Манай эрхим хани нүхэр Р. Ц. Цыбиков тухай дурасхаал зүрхэ сэдьхэлдэмнай хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

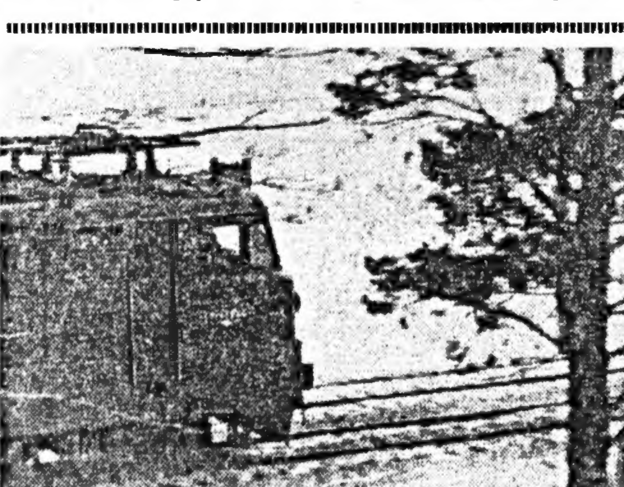
Бүлэг нүхэдынь.

«Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакци, Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбоон «Буряад үнэн» газетын таһагые даагша

ЦЫБИКОВ
Рабдан Цыбиковичэй

сагһаа урид наһа бараһантай дашарамдуулан, гэр бүлынхидтэнь, түрэлхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Мартын 30-най үдэрэй 15 часта тэрэнэй бэе Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсын 2-дохи гэрэй 12-дохи байраһаа хүдөө гаргагдаха.

3. УЛААН ТУГТА КОЛЛЕКТИВТЭ

(Түгэсхэл. Эхниинь 1, 2-дохи нюурнуудта)

Сибириин дайдын зэндэмэни гэжэ суурхаһан, Бурлад оронoймнай омогорхол болоһон гүн тунгалаг уһатай Байгал далайе тойрожо, хангил орьёл хадануудые һэтэ дабан шуумайһан поезднуудай задарюун хонгёо абянууд 81 жэл соо нарһан тайгые сууряатуулна (1-дэхи зураг) Эды олон жэл соо Улаан-Үдын локомотивна депо хүдэлнэ гээшэ. Бурлад орондо эгээл түрүүлэн хүдэлмэришэн ангиие элсүүлһэн энэ коллектив өөрын революционно жагсаалай, дайшалхы тэмсэлэй, мүн алдар солото ажалай баян түүхэтэй, тогтонижонги ёһо заншалтай юм. Эндэхи хуушан мастерскойнууд болон складууд Сибириин гүн руу сүлэгдэһэн хаатаржаангуудай түмэр гэнжын хангираае шагнаһан, түрүүшын большевигүүдэй нюуса хөөрэлдөөнүүдэй гэршэ болоһон. Шэнхинээтэ зам дээрэнь шэнэ байдалай түлөө тэмсэһэн улаан гвардеецүүдэй һүр жабхаланта дуунууд БАМ-ай барилгашадай дорюун солгёо аялга сууряатаһан байна. Депогой мүнөөнэй хүдэлмэришэд коллективэйнгээ урданай түүхые наринаар хадагалжа, ёһо заншалаа эршэтэ ажалайнгаа түйлалтануудаар элбэгжүүлэн арьбадхажа байдаг юм. Эндэхи 49 хүдэлмэришэд гүрэн түрын эгээ дээдын шагнал— Леннинэй ордендо хүртэнхэй. 90 хүндэ СССР-эй Зам харилсаанай министерствын «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн үндэр нэрэ зэргэ олгогдонхой.

Коллективэйнгээ баян түүхэ, мүнөөдэрэйнь амжалта түгэс ажал тухай эндэхи музейе даагша, урдань депогой начальник байһан коммунист-ветеран Валериан Владимирович Рыбинский дуратайгаар хөөрэдэг. (2-дохи зураг).

П. БУРМАКИН.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦСПС-тэ ба ВЛКСМ-эй ЦК-да». «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын тула Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай»—тогтоол. «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — областной ба городской партиина организацинуудай эдэбхитэдэй суглаанай тоосоон. (Эхин).

Хоёрдохи ба гурбадахи хуудаһануудта. Областной ба городской партиина организацинуудай эдэбхитэдэй суглаанай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Залуу уран зохёолшодой конференцидэ» — Ч. Гомбоин. Ц. Х. Цыренжаповай фоторепортаж. «Шог ёгто долгин дээрэ». Телевидениин программа.

Редакторай орлогшо
И. Р-Д. ОЧИРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 29-һөө апрелиин 5 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40—«Зарядкадаа зогсогты!» 10.05 — Горький хотын «Правда» гэжэ Соёлой ордоной баянистнуудай оркестрэй концерт. 10.30 — «Будильник». 11.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00—«Элүүр энхын булан» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.45—«Үглөөнэй почто». 13.30—«Хүдөөгэй час». 14.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.00— «Папиросница от Моссельпрома» — кинокомеди. 16.30—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 17.30—«Москоу ньюс» газетын шанда хүртэхын түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөнүүд. 18.00 — «Здравствуй, цирк!» — уран һайханай фильм. 19.00 —«Уласхоорондын һонин». 19.50—«Незаконченный ужин» — уран һайханай фильмын 1-дэхи, 2-дохи серинүүд. 22.00 — «Время». 22.35 — СССР-эй арадай артистка Клавдия Шульженкын концерт. 23.50 — «Москоу ньюс» газетын шанда хүртэхын түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөнүүд. Түгэсхэлдэнь—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 12.00—«Адмирал Нахимов» — уран һайханай фильм. 14.00—«Сын Оки» — хүгжэмтэ фильм. 15.25—«Маша и медведь» — оперо-онтохон. 15.50—«Кино ба мүнөө үе саг» —баримтата фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 10.05— Э. Колмановский. «Белоснежка». Москвагай Гүрэнэй хүүгэдэй хүгжэмтэ театрай оперо. 12.15 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50—«Нэгэ үдэрэй хронико». Болгари тухай кино-дамжуулга. 16.25 — «Родом из детства». Л. Кассиль. «Кондуит и Швамбрания». 17.20—Мозамбигай Арадай Республика СССР хоёрой хоорондохи Договорой баталагдаһаар жэлэй ойдо. Мозамбигай Арадай Республикын дуу ба хатарай национальна ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.05—Шэнэ һонин. 18.15—«Хабарай кино-зураглалнууд». 18.20— «Коллектив түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые бэелүүлжэ эхилбэ»—гэһэн циклһээ. 18.50 «Совет сэрэгшэ» — киножурнал.

Москва. 19.05—«Съездын делегадуудта үгэ үгтэнэ». Москвагай уран зохёолшодой эмхиин нэгэдэхи секретарь хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Ф. Ф. Кузнецов үгэ хэлэхэ. 19.35—«Бодра-смяно» гэжэ хүүгэдэй коллективэй концерт (Болгари). 20.00—«Түсэбтэ табан жэл ба коллектив». Промышленностиин инженернүүдэй ажал хүдэлмэрние ашаг үрэтэй болгохо. 20.30—А. Сафронов. «Миллион за улыбку». Моссоведэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ театрай фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35—«Миллион за улыбку»—фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.15—«Футболой шэнжэлэл». 23.45—Хоккейгээр уласхоорондын нүхэд ёһоной уулзалга. ЧССР—Швеци (2—3 периодүүд). Прагаһаа дамжуулга. 00.20—«Мүнөөдэр түби дэлхэйдэ».

ВТОРНИК, 31

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05 —А. Сафронов. «Миллион за улыбку». Моссоведэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ театрай фильм-зүжэг. 12.15— Шэнэ һонин. 15.25—Дамжуулгын программа. 15.30—Шэнэ һонин. 15.50 «Хлеб и луна» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 16.10—«Спортклуб». 17.05— «Ленко»—уран һайханай фильм. (Болгари). 18.40—А. С. Яковлев. «Конструкторай тэмдэглэлнүүд». 19.30 — «Арадай аялганууд». 19.45—«Мүнөөдэр— түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал»—мэдээсэлэй программа (буряадаар).

Москва. 20.30—«Берегись автомобиля»—комеди. 22.00 — «Время». 22.35 — «Хүгжэмтэ ажабайдал»—тележурнал. 23.50 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

СРЕДА, 1

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Берегись автомобиля» — кинокомеди. 12.35—Шэнэ һонин. 11.35—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.35—Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Социалис оронуудай баримтата фильм. 16.40—«Телестадион». 17.15—Залуушуулай хүгжэмтэ үдэшэ. 19.05—«Съездын делегадуудта үгэ үгтэнэ». Таджигай ССР-эй уран зохёолшодой эмхиин нэгэдэхи секретарь М. Каноат үгэ хэлэхэ.

Улаан-Үдэ. 19.15—«Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«О нашем благе»—дамжуулга. 20.35—«Эрдэм наука ба техникэ»—киножурнал.

Москва. 20.45—«Аркадий Райкинтай уулзалга» — телефильм. 22.00—«Время». 22.35—«Эрэлхэг зоригой шатанууд». ГТО-гой 50 жэлэй ойдо. 23.20 —СССР-эй арадай артист Муслим Магомаев Н. Доброправовай үгөөр А. Пахмутовагай зохёоһон дуунуудые гүйсэдхэхэ. 23.45—«Мүнөөдэр— түби дэлхэйдэ». 24.00—Футболоор СССР-эй чемпионат «Спартак» —«Динамо» (ТБ).

ЧЕТВЕРГ, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время» 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Алешкина любовь»—уран һайханай фильм. 11.30— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.30 — Шэнэ һонин. 15.25—Дамжуулгын программа. 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 17.05—«Партиин тэмсэлшэ». КПСС-эй XXVI съездын делегат, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой «Серп и молот» заводой булад хайлуулагша В. И. Коптев тухай телевизионно фильм.

Улаан-Үдэ. 17.35—Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 17.50—«Архитектура ба барилга» — киножурнал. 17.00—«Байгал» мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.35 — Гүрэнэй Софин филармониин оркестр болгар композиторнуудай зохёолнуудые гүйсэдхэхэ. 19.00 — «Олон мянганай ленинскэ университет». Магнитогорскын металлургическа комбинадай коллективүүдэй социально-экономическа зорилгонуудые шиидхэхэ дүй дүршэл тухай. 19.30 — «Арадай аялганууд». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 —«Москвагай хабар» — кино-зураглал. 20.05 —«Европодо найдамтай эб найрамдал байгуулха». Политическэ шэнжэлэгшэ Э. Мнацаканов дамжуулга хэхэ. 20.20 — «Түбэй телевидениидэ түрүүшынхеэ». «Белый пароход» — уран һайханай фильм. 22.00 —«Время». 22.35 — СССР-эй арадай артист Евгений Нестеренкын концерт. 23.35 —Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ПЯТНИЦА, 3

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Дохёогоо үгыт, горнистнар!». 10.35 —«Карта небесных гор» — баримтата фильм. 10.50 —«Белый пароход» —уран һайханай фильм. 12.30 — Шэнэ һонин. 15.25— Дамжуулгын программа. 15.30 —Шэнэ һонин. 15.50 —«Арадай уран гартан» —баримтата фильм. 16.00 —«Алтан шайба» клубай шанда хүртэхын түлөө». Бүхэсоюзна мүрысөөнэй түгэсхэл.

Улаан-Үдэ. 15.45 — «Ород аялганууд» —фильм-концерт. 17.00 — «Саян» —хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга.

Москва. 17.30 — Эдиршүүлэй дунда хоккейгээр Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. СССР-эй, Австриин, суглуулагдамал командануудай уулзалгын 3-дахи период. 18.05—«Онтохондо айлшаар. «Три орешка для Золушки»—«Баррандов» (ЧССР), «Дефа» (ГДР) киностудинуудай уран һайханай фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.05 —«Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.25 — «Үнэн зурхэнэй хөөрэлдөөн». КПСС-эй XXVI съездын делегадууд КПСС-эй Курганска обкомой нэгэдэхи секретарь В. К. Князев, КПСС-эй Новгородско обкомой нэгэдэхи секретарь М. А. Антонов дамжуулгада хабаадаха. 20.55 —«Саламандра»—телевизионно уран һайханай фильм (Франци) түрүүшынхеэ харуулагдаха. 22.00 — «Время». 22.35 — Кинопанорама. 00.05 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 00.20 — Лили Иванова Биссер Киров хоёр дуулана (Болгари).

СУББОТО, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.00 — «Буратинын выставкэ».

Улаан-Үдэ. 10.30 —«Үглөөдэр — Геологиин үдэр».

Москва. 11.30 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». Белоруссиин түмэр замшадай коллективүүдэй социально экономическа зорилгонуудые шиидхэхэ дүй дүршэл тухай.

Улаан-Үдэ. 12.00 —«Шинии хани — хүгжэм». 12.30 —Зүүн Сибирь» —киножурнал. 12.40 —«Арадай творчество» гэһэн телефестиваль. Кабанскын район.

Москва. 13.45 —«Взлет. «Ю. Гагарин». — баримтата фильм. 14.15 — «Спортлотогой» 14-дэхи тираж. 14.25 —«Ан амитадай байдал». 15.25 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 15.40 — Фашис булимтарагшадһаа Венгриие сүлөөлһөөр 36 жэлэй ойдо зорюулһан ВНР-эй телевидениин программа: «Венгреэр аяншалга» — кино-шэнжэлэл, Венгер балетэй артистнарай концерт. «Каникулы на пустынной улице»— уран һайханай фильм. 17.55 — «Спутник» кинозрителя». 18.40 —«Совет композиторнуудай зохёолнууд». 19.10 —Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Летунов үгэ хэлэхэ. 19.40 — «Здравствуйте, все!» — телевизионно уран һайханай фильмын 1, 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — ЦТ-гэй, ВР-гэй эстрадно-симфоническа оркестрэй концерт. 23.00 —Футболоор СССР-эй чемпионат. Спартак (М) —«Арарат» (Ереван). 00.45 — Шэнэ һонин.

ВОСКРЕСЕНИ, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — «Зарядкадаа гарагты!». 10.05 —В. Ивко (домбро) наадана. 10.30 —«Будильник». 11.00 —«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00 — «Элүүр энхэ байлга». 12.45 — «Үглөөнэй почто» —хүгжэмтэ программа. 13.15 —«Советскэ Союз хани гүрэнүүдэй айлшадай нюдөөр». 13.30—«Хүдөөгэй час». 15.00. Ю. А. Гагаринай зам буулинда ниидэһээр 20 жэлэй ойдо. «Замбуулинай түүхын хуудаһанууд. (I фильм). 16.00 — «Мүнөөдэр —Геологуудай үдэр. СССР-эй Геологиин министр Е. А. Козловский дамжуулгада хабаадана. 16.25— «Танай захил бэшэгүүдээр». 17.15 —«Киногоор аяншалагшадай клуб». 18.15 —«Левша» — мультфильм. 19.00 —Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45— Концерт. 19.55 —Дж. Килти «Милый лжец» — МХАТ-ай фильм-зүжэг. 22.00 —«Время». 22.35 —«Балет тухай». 23.40 —Футболой шэнжэлэл. 00.10— Эдиршүүлэй дунда хоккейгээр Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. СССР-эй, Финляндиин суглуулагдамал командануудай уулзалгын 2, 3-дахи периодүүд. 01.20 — Шэнэ һонин.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД. ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76 отделы: партийной жизни—2-65-91, пропаганды 2-56-23, промышленности . строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-33-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-002391. Заказ № 74. Индекс 5901.